

DARBININKAS

XLVIII NR. 66.

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, SPALIS - OCTOBER 1, 1963

910 WILLOUGHBY AVE.,
BROOKLYN 21, N. Y.

10 CENTŲ

Sesijai skirta - nutiesti tiltą į dabartinį pasaulį

Popiežius Paulius VI rugsėjo 29 šv. Petro bazilikoje atidarė Vatikano II susirinkimo antrą sesiją, dalyvaujant 76 kardinolams, 8 patriarchams, 2300 vyskupų ir stebėtojų iš 21 krikščionių tikėjimo. Sesija truks iki gruodžio 4, bet popiežius Paulius VI numatė ir trečią sesiją, kaip tai jis pažymėjo sesijos atidarymo kalboje.

Sesijos siekimai:
Sesija siekia keturių tikslų — kalbėjo popiežius — Bažnyčios pažinimo, Bažnyčios reformos, visų krikščionių vienybės, Bažnyčios ryšio (dialogo) su dabartiniu pasauliu. Pagrindinis dalykas — kalbėjo popiežius — giliau pažinti ir žmogiškiausiai žodžiais kuo suprantamiau išreikšti Bažnyčios esmę bei misiją. Nuo to priklausys ir kalbamoji reforma, kurioje tiksliau turės būti apibrėžtos vyskupų kompetencijos ir nustatyti jų santykiai su popiežium. Iš čia plauks ir atsakymai į kitus du siekimus — vienybę bei ryšį su pasauliu.

Vienybės kelias ilgas:

Popiežius sveikino atsiliepusius į kvietimą, reiškę viltį, kad jo žodžius išgirs ir tie, kurie į kvietimą neatsiliepė. Taikydamas į ilgus amžius, kurie praėjo be vienybės, apgalvėjo ir prašė atleidimo tuos atsiskyrusius brolius, kurie jaučias Bažnyčios nuskriausti, kaip ir Bažnyčia atleidžia visus ją padarytas skriaudas dėl atitraukimo nuo Bažnyčios.

Popiežius žodžiai reišė vienybės siekimą ne tik su "atsiskyrusiais broliais", vadinasi ortodoksais, protestantais, bet ir su nekrikščionių tikėjimo atstovais, (suprantama, kad čia turėjo mintį žydus, musulmonus). Nerodė popiežius optimizmo, kad vienybė būtų greitai galima. Bet skelbė, kad reikia kantrybės tiriant sąlygas, kurios atvestų į vienybę.

Pasaulio pažanga ir atžanga:

Kalbėdamas, kad sesija būtų tiltas tarp Bažnyčios ir dabartinio pasaulio, tą pasaulį popiežius vaizdavo neoptimistiškai. Pabrėžė, kad ne visur tikėjimas ir žmogaus teisės turi laisvę. "Ar mes galime nematyti ir nepažymėti, kad daugelis vietų šiame susirinkime yra neužimtos? Kur mūsų broliai iš tautų, kuriose Bažnyčia prieštaraujama ir kokiose sąlygose religija egzistuoja tuose kraštuose?" Suminėjo religijos ir visų žmoniškųjų laisvių, religinę, politinę, rasinę netoleranciją. Suminėjo taip pat ateizmą išplitus žmonijos dalyje. Suminėjo mokslinę pažangą gamtos pažinime, bet aptemimą Dievo pažinime ir dėl to ištuštėjusias sielas dabartiniame pasaulyje.

Bažnyčios misija tokiame pasaulyje:

Bažnyčia siekia ryšio su dabartiniu pasauliu. Ir tégul pasaulis žino, kad Bažnyčia nesiekia nugalėti, bet siekia tarnauti, nesiekia pasaulį pamerkti, bet siekia jį sustiprinti, akis labiausiai kreipdama į neturtėlius, išalkusius, kenčiančius, liudinčius.

— Italijos komunistų partija pasijuto infiltruota Kinijos komunistų šalininkų ir 200 jų pašalino. Propagandinę literatūrą jie gauna per Šveicariją.

Popiežiaus Pauliaus mintys sesijos atidaryme sutiktos kaip tikslesni ir aiškesni pop. Jono XXIII keliai į krikščionių vienybę ir Bažnyčios tarnavimą vargšam

Kalbos įspūdis tarp nekatalikų:

Popiežiaus kalboje stebėtojus labiausiai patraukė jo žodžiai dėl vienybės, popiežiaus atsiprašymas dėl galimos Bažnyčios kaltės, kreipimasis ne tik į krikščionių tikėjimo žmones. N. Y. Times tvirtinimu, nekatalikam popiežiaus kalba darė palankų įspūdį. Herald Tribune atsiliepiu, kas bus daroma popiežiaus Pauliaus VI kalboje minėta prasme negali neturėti reikšmės kiekvienai tautai — betkurio tikėjimo ar netikėjimo. Laikraštis pažymėjo, kad popiežiaus Jono XXIII sukelta banga turi plačių padarinių. Ortodoksų Bažnyčia, nors Graikijos Bažnyčia ir priešinasi, padarė žymių žingsnių bendradarbiavimo su Katalikų Bažnyčia kryptimi (Antroje sesijoje dalyvauja tik Rusijos ortodoksų 2 atstovai, bet dešimt kitų ortodoksų tikėjimų, vadovaujant Konstantinopolio patriarchui, paskelbė atsisaukimą melstis už tikėjimo vienybę). Protestantų tikėjimai (nors ir tarp jų yra tokių taip pat kaip Graikijos ortodoksai) — sako H. Tribune — taip pat rodo pagyvėjusio intereso dalyvauti pasikalbėjimuose ir bendradarbiavime.

POPIEŽIUS PAULIUS VI

Prezidentas leis Nikitai kviečius

Prezidentas Kennedy esąs palankus kviečių prekybai su Sovietais. Leisias parduoti 3 mil. tonų už 380 mil. dol. Galutinis sprendimas busias pop prezidento pasikalbėjimo su Gromyko. Sen. Fulbright skelbia, kad nelaukiama didelio pasipriešinimo Kongrese.

Nikita šaukia: padėtis sunki

Chruščiovas rugsėjo 30 viešoj kalboj pareiškė: šiemet derlius blogas, padėtis sunki. Kazachstano plėšiniai nepateisino Chruščiovo vilčių. Dabar jis kalba vis apie trąšas, kurios turinčios išgelbėti žemės ūkį.

Diplomatai spėja, kad susitariti su Vakarais Maskvai neaktualu, kol reikalas nesutvarkytas su kinų komunistais ir žemės ūkio krize. Ar spėjimas teisingas, rodyt prezidento ir Rusk pasikalbėjimai su Gromyko.

AMERIKA IR GROMYKO: Tik kalbos apie senus dalykus

Valstybės sekr. Rusk tarėsi su Vokietijos ministru Schroederiu, su Anglijos Earl of Home, o rugsėjo 28 susitiko jau Rusk, Earl of Home ir Gromyko. Nesutarta nieko; kalbėta senom Maskvos siūlomom temom — nusiginklavimas, nepuolimo sutartis, kontrolė abipus uždangos, viršūnių konferencija Maskvoje. Pasikalbėjimas tes Gromyko su prezidentu Kennedy, paskui vėl pašnekėsiai tarp trijų ministerių, me pasauly.

Amerika ir Pakistanas

Amerika pažadėjo rugsėjo 27 Pakistanui naujos paramos — plieno ir geležies gaminių už 70 mil. dol., nepaisydama, kad Pakistanas susitarė su komunistine Kinija ir dabar siunčia delegacijas. Pakistanas pasirašė sutartį ir su Maskva, iš kurios gaus 100,000 tonų cemento, o iš Lenkijos 30,000 tonų.

— Brazilijos gubernatoriai Rio de Janeiro ir Sao Paulo miestuose atsisakė priimti Tiltą.

Kitos dienos vedamajame Tiltas dar išskėlė kitą skirtumą: esą Paulius VI yra kritiškesnis nei jo pirmtakas vyriausybės anapus uždangos ir mažiau galtingas komunistam.

Paulius šalia Jono:

Sesijos atidarymo proga iš naujo lyginamas Paulius VI su Jono XXIII. Pastebimas abiejų siekimas tas pats, tik Jono XXIII buvo gaivališkesnis, dinamiškesnis, didesnės pompos, Paulius VI racionalesnis, santūresnis, labiau palinkęs į paprastumą. Anot Times, Paulius VI savo kalboje buvo tikslesnis, aiškesnis, bet gal mažiau judrus nei popiežius Jono XXIII.

KAPITONO ŽODŽIAI IŠ UŽDANGOS

Armijos kapitonas Alfredas Svensonas, kilęs iš Lietuvos, atvykęs į Ameriką iš DP stovyklos Vokietijoje 1949, baigęs

ALBERTAS SVENSONAS vėl prašneko.

Castro — su Maskva ar su Kinija?

Castro nustojo savo kalbose linksniavęs Sovietų pagalbą prieš Ameriką. Emė kalbėti jau, kad Kuba turi savo politiką ir kad reikia pastikėti savo jėgom. Daromos išvados, kad Castro jaučiasi galįs netekti Maskvos paramos ir būti jos išduotas, jei Amerikai sektųsi susikalbėti su Maskva kitais klau-

simais. Būdinga ir tai, kad Castro rugsėjo 26 paskelbė Kubos-Kinijos draugiškumo savaitę.

— Kinijos draugai rugsėjo 28 apmėtė akmenim ir apspjauė draugus rusus Daireno uoste, o taip pat išvarė juos iš parkų ir klubų. Taip skundžiasi Izvestija.

— Italijos komunistų Unita laikraštis kritikavo popiežiaus Pauliaus VI kalbą. Tai esąs nusigrėžimas nuo Jono XXIII ir Pijaus XII antikomunistinę politiką.

— Amerikai kalbantys su Maskva iš vienos pusės ir kalbantys su Nato sąjungininkais dėl lai-

MUENCHENO SUTARTIES DALYVIAI 1938 rugsėjo 29-30: iš k. Anglijos min. pirm. Nevill Chamberlain, Prancūzijos min. pirm. Edouard Daladier, Vokietijos Adolf Hitler, Italijos duce Benito Mussolini.

AMERIKA IR DE GAULLE: Atomai tolina, gal atomai suartintų?

Amerikai kalbantys su Maskva iš vienos pusės ir kalbantys su Nato sąjungininkais dėl lai-

vų apginklavimo atomais iš antrosios, de Gaulle pagriežintai demonstruoja savo nepritarimą Amerikos politikai ir ėjimą savarankiškumui, nepriklausomumui keliu. Keturių dienų kelionę pietų Prancūzijoje de Gaulle baigė politiniais pareiškimais Lyone. Būtent: Prancūzija sveikina Amerikos ir Rusijos susitarimą susilaikyti nuo atominių bandymų, kada jau turi pakankamai atomų prisigaminusios, bet Prancūzija eis savu keliu, iki turės nepri-

BALTIEJI RŪMAI:

— Darbo savaitę teks trumpinti? Prezidentas Kennedy pareiškė Kalifornijoje, kad ryšium su automatinėm mašinom fabrikuose darosi aktualu trumpinti darbo savaitę. Kitados darbo savaitė buvo 58 valandos, paskui 48, dabar 40, o unių sąjungos prezidentas Meany jau siūlo 35.

— Prezidento sprendimo laukia dėl kviečių pardavimo Sovietam. Iki to sprendimo derybės tarp Amerikos eksportininkų ir Sovietų delegacijos Kanadoje rugsėjo 27 nutrauktos.

— Baltieji Rūmai stengiasi paveikti senato finansų komisiją, kad mokesčių mažinimo įstatymą svarstytų tuojau. Komisijoje reiškiama didelio noro įstatymo svarstymą nustumti iki po naujų metų. Komisijos pirm. Byrd nori prijungti prie naujo biudžeto svarstymo.

— Atstovų Rūmų komisija, vadovaujama kongr. John E. Mass, rugsėjo 30 paskelbė kaltinimus valstybės departamentui, kad slėpė žinias apie padėtį Vietname.

MUENCHENAS IR KVIEČIAI

Kokio panašumo randa tarp Vakarų kapituliacijos prieš Hitlerį Muenchene ir — Vakarų prekybos kviečiais su Chruščiovu...

Rugsėjo 29-30 naktį suėjo 25 metai nuo įvykio, kuris virto appeasementu ir išdavimo simboliu. Tai Muencheno sutartis su Hitleriu, kuria buvo pakaukta Čekoslovakija, kad būtų išgelbėta taika.

Muencheno sutartį pasirašė keturiose: Hitleris ir Mussolini, Chamberlainas ir Daladier. Tačiau istorija taip nukreipė savo šviesas, kad Daladier vardas toje sutartyje užmirštas. Atminime liko tik Chamberlainas, Anglijos vyras su skėčiu. Atminime jis liko kaip žmogus, kuris buvo pastatytas prieš didelį bandymą: pasipriešinti pikty-

bėi ar jai nusilenkti išduodant sąjungininką. Chamberlainas liko istorijoje nusilenkimo piktybei personifikacija, simboliu, kaip Norvegijos min. pirmininkas Quislingas liko su nepamėgimu tariamo kolaboranto simboliu.

Atsižvelgdamas į žmogaus pastatymą pasirinkti nusilenkimą piktybei ar jai pasipriešinimą, Christian Science Monitor nelaukai palygina Muencheno įvykį su mūsų laikais, kada susikerta dvi didesnės galybės negu Muencheno laikais. Nebe Hitleris ir vakarų sąjungininkai, bet globalinės jėgos, kurias patogumo dėliai vadiname Rytai ir Vakarai.

Tada sąjungininkai buvo pastatyti prieš pasirinkimą išduoti Čekoslovakiją ar ją ginti. Šiandien Čekoslovakija nėra susikirtimo objektas. Čekoslovakija jau seniai pakaukta Stalinui be pasipriešinimo iš Vakarų pusės. Chr. Sc. Monitor sako, kad Vakarai pastatyti dabar prieš kitokį pasirinkimą — prekybą kviečiais... Ir N. Y. Times pripažįsta, kad kviečių prekyba su Sovietais išaugo į vieną iš patraukliausių Amerikos politikos klausimų šaltojo karo istorijoje.

Sis klausimas visu svoriu iškyla ne prieš Anglijos ministrų pirmininką. Chamberlaino į pėdinui dabar rūpi ne appeasementas ar jam pasipriešinimas; jam užtenka rūpėsčių su Profumo skandalu, kuris, sako Monitor, pasaulio akyse neigiamoje šviesoje išryškino anglių moralę. Tai kas kad Kanada savo kviečių prekyba buvo pirmesnė už Ameriką. Sako, ir Daladier padėjęs parašą anksčiau, bet išdavimo atminimas teko Chamberlainui. Pasirinkimo bandymas istorijoje su kviečiais tenka Amerikai, kurios vardu sprendimas ką pasirinkti kris prezidentui.

Amerika supranta, kad tai nėra tik prekybos reikalas. N. Y. Times tatau pabrėžia: esą visai aišku, kad bet kuris prezidento sprendimas būtų politinis sprendimas, kuris pakeistų iš pagrindų vidaus ir užsienio politiką. Tai pasirinkimas priešintis komunizmui ar prisipažinti šaltajai karą pralaimėjus.

Belieka pridėti, kad Chamberlainas buvo gundomas tauriu idealu — "taika". Pasirašęs tarėsi atlikęs žygį, kuris užtikrintų "taiką mūsų laikam", nors nepraėjo nė metai, ir Hitleris žygiavo karo žygiu. Amerika gundoma kitokiu idealu — Sovietų auksu, kuris išbalansuosias Amerikos užsienio prekybą, pakelsias dolerio vertę. Gundu vertybe, kuria komunistai paniekinamai apibūdina kapitalizmą.

— O Amerika žino, kad be susitarimo su Prancūzija sunkėja susipratimas ir su Maskva dėl Europos. N. Y. Times vedamajame patenkintas, kad Vokietija eina su Amerika, kad naujasis kancleris bus lankstesnis bendradarbiavimo ieškant su Sovietais. Tačiau pripažįsta, kad klausimas pasunkėja, jei susitarime nedalyvauja Prancūzija. Laikraštis iš naujo siūlo duoti Prancūzijai paramą atominėi bombai gamintis ir tuo būdu gražinti bendradarbiavimą.

— Opozicija prieš De GAULLE

Prezidentas de Gaulle paskelbė, kad norės būti išrinktas vėl 1965 rinkimuose. Opozicija puolėsi organizuoti likę radikalių vadai — buvę ministrai Maurice Faure ir Francois Mitterand, o taip pat senato pirmininkas Gaston Mounerville. Jie nori sudaryti bendrą opozicijos sąjungą su MRP ir socialistais, MRP linkus į tą sąjungą, bet socialistai labiau linkę dėtis su komunistais į opoziciją. Masėje, kaip rodė vizitai po provinciją, de Gaulle autoritetas tebėra didelis.

AMERIKA IR ISPANIJA

Amerika ir Ispanija rugsėjo 26 sutartį, sudarytą 1953, dėl bazių uostuose sutarė pratęsti penkeriem metam. Ispanija neįsivertė vietos Nate, bet gavo naujus 100 mil. dol. per kelerius metus iš Amerikos importo eksporto banko.

— Vokietija pasirašė sutartį pristatyti Sovietam 250,000 tonų miltų už 20 mil. dol. Tai iš kviečių, kuriuos Vokietija gavo iš Amerikos, pastebi N. Y. Times.

— Indijoje ministerio pirmininko Nehru autoritetas susvyravo visose partijose dėl nesugebėjimo paruošti Indiją nuo Kinijos invazijos.

— Čekoslovakijos turistų grupės 4 asmenys Palermo mieste pasirašė azylį; taip pat 2 iš jugoslavų grupės.

Koegzistencija pasiūlė Stalinas

Nuomonė patirti yra dar kitas kelias — diskusijos. Tai jau daugiau nei vieno pasisakymas. Europos intelektualų nuomonė patirti tokias diskusijas surengė Foundation for Foreign Affairs (centras Chicago) drauge su Institutu rytų ir vidurio Europos reikalams (centras Wiesbadene). Diskusijos buvo Wiesbadene, Vokietijoje. Pagal Chicago Tribune informacijas dalyvavo daugiau kaip 100 amerikiečių ir europiečių (tarp jų buvo ir kongr. Derwinski).

Svarstant vakarų Europos integraciją ir rytų Europos ateitį, sustota daugiausia prie Masovje sudarytos atominio draudimo sutarties ir Prancūzijos-Vokietijos bendradarbiavimo.

KAIP VERTINAMA SUTARTIS:

Atominė sutartis buvo vertinama kaip pirmas žingsnis į "taikingos koegzistencijos" apesmentą, kuris veda į dviejų Vokietijų ir Europos nuolatinio padalinimo pripažinimą. Boris Meissner, Kielo universiteto profesorius, aiškino, kad sutarties išvada — Sovietų Sąjungai bus leidžiama "inkorporuoti rytų vidurio Europą į pasaulio revoliucijos bazę". Jis priminė, kad Stalinas, ne Chruščiovas, pirmasis pasiūlė taikingą koegzistenciją, o Chruščiovas, kuris suprovokavo Berlyno krizę ir "žengė iki atominio karo briaunos Kuboje", savo darbais yra didesnis avantiūristas negu Stalinas.

Buvo vertinama, kad Amerika į šią Chruščiovą avantiūrą leis.

Koki įvykiai ardo Europos pasitikėjimą Amerika?

IŠ KO SPRENDZIAMA APIE AMERIKOS KELIA:

Diskusijose buvo primintas prezidento Kennedy pasikalbėjimas 1961 su Chruščiovo žentu Adžubėjum. Prezidentas tada pasiūkė už nepuolimo sutartį tarp Nato ir Varšuvos bloko; paneigė siekimą sujungti Vokietiją; teigė, kad susitarimas dėl Berlyno užtikrins "taiką šiame šimtmetyje vidurio Europai".

Europiečiai taip pat priminė, kad Edwin M. Martin, valstybės sekretoriaus padėjėjas, kongresinėje komisijoje liudijo, jog vyriausybė atšaukė Kubos karantiną, nereikalaudama pašalinti iš Kubos rusų kariuomenės, nes tai "būtų galėję padidinti atominio karo riziką".

Europiečiai — informuoja Chicago Tribune — klausia: kaip iš J. Valstybių, kurios atsisakė ginti laisvę Kuboje, per 90 mylių nuo Floridos, galima laukti, kad jos gintų laisvę vakarų Berlyne arba net vakarų Europoje, jei tai bus atominio karo rizika?

Baronas Gutenberg (parlamento narys) priekaištavo, kad Amerika ir Anglija nesitarė su Vokietija dėl atominės sutarties sutikdamos su formule, kuri leido rytų Vokietijai pasirašyti atominę sutartį.

Pulk. F.O. Miksche, karinis patarėjas prie prezidento de Gaulle, kaltino, kad Amerika "nedraugiškai elgias su savo draugais". Paryžiuje esą vertinama nedraugišku veiksmu, jei

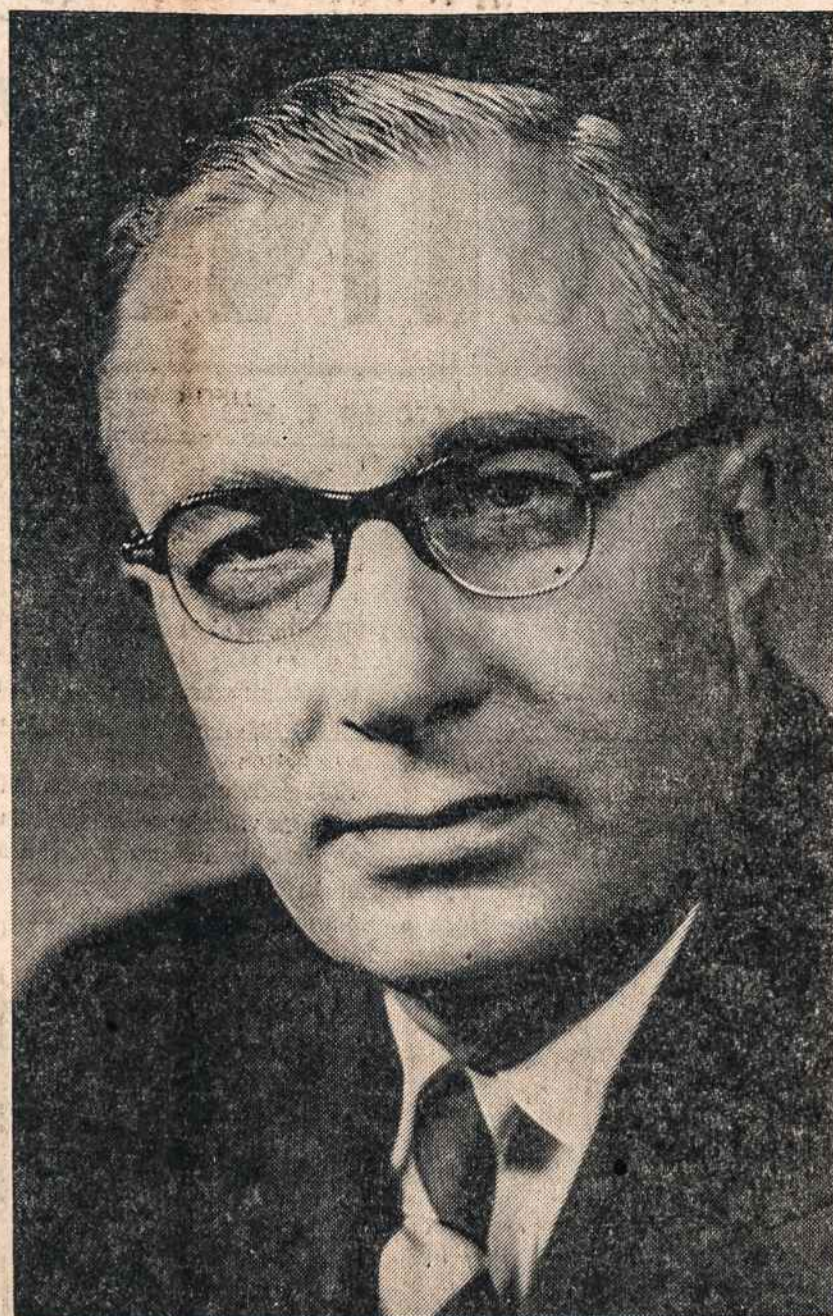
Amerika nesuteikia Prancūzijai atominės gamybos paslapčių, kurios jau seniai žinomos Sovietams. Amerikos sutartis su Sovietais laikoma noru pasilaikyti tarp dviejų atominį monopolį. Tai esąs taip pat nedraugiškas veiksmas prieš Prancūziją. Jei atominis klausimas nebus sutvarkytas galis, skilti Nato.

Anglijos pozicija nebuvo paguodžianti nei prancūzams nei jūo labiau vokiečiams. Prof. C. E. Carrington, karališkojo instituto užsieniniam reikalams buv. narys, kalbėjo, kad Anglija žiūri į Sovietus grynai politiškai, t.y. laikysis koegzistencijos, kol Sovietai nerodo agresijos pačiai Anglijai. Šiaip Anglija labiau susirūpinusi dėl Indijos nei dėl Vokietijos.

Toki faktai bei motyvai buvo anose diskusijose dėstomi. Jie verčia vokiečių ir prancūzų intelektualus žiūrėti į Ameriką vis labiau kaip "į nepatinkamą sąjungininką".

ISVADOS IS TOKIO VERTINIMO:

Esą mintys buvo nukreiptos labiausiai į Vokietijos-Prancūzijos sąjungą. Jei tiksliai informavo Chicago Tribune, tai Vokietijos-Prancūzijos sąjunga laikoma "giliausios reikšmės dalyku dabarties istorinėje raidoje". Europinių ekspertų šioje konferencijoje įsitikinimu, vakarų Europa, vadovaujama Vokietijos-Prancūzijos, su nepriklausoma atominė jėga, yra būtina norint atsispirti sovietinei agresijai gabalais ir eventualiai norint grąžinti laisvę rytų Europai.

KONGRESM. HAROLD C. OSTERTAG (R.-N. Y.), įnešęs naują rezoliuciją Lietuvos laisvinimo reikalui.

Trisdešimt septintoji rezoliucija

Los Angeles, Calif. — Lietuva, Latvija ir Estija, kaip ir visi kiti pasaulio kraštai, turi teisę į laisvę ir nepriklausomybę — kalbėjo kongresmanas Harold C. Ostertag (R.-N. Y.) rugsėjo 18 d. JAV Kongrese, įnešdamas naują rezoliuciją (H. Con. Res. 216) Pabaltijo kraštų laisvinimo reikalui. Tai jau 37 rezoliucija Lietuvos bylos klausimu šiame Kongrese nuo sausio 9. Rezoliucijos reikalui į kongresmaną H.C. Ostertag buvo kreipęsi Rochesterio lietuviai: J. Jurkus (LB apylinkės vardu), kun. kleb. F. Valukevičius, prof. dr. A. Klimas, P. Jurlen-Jurgelionis, rašytojas J. Jankus, pulk. Pr. Saladžius ir kt. Į kongresmaną Ostertag tuo pačiu reikalui buvo kreipęsi ir Rochesterio latvių ir estų veikėjai.

Kongresmanas H.C. Ostertag paruošė specialų pareiškimą spaudai ir jį išsiuntinėjo viso

krašto didiesiems amerikiečių dienraščiams. Tame pareiškime kiek plačiau pasisako visų Pabaltijo kraštų laisvinimo reikalui. Šiuo savo žygiu kongresmanas Ostertag užsipelnė visų lietuvių didžią padėką ir pagarbą. Prisiminkime jį trumpais padėkos laiškučiais, adresuodami juos jam: The Honorable Harold C. Ostertag, House Office Building, Washington 25, D.C.

Rezoliucijoms Remti Komitetas ragina kiekvieną lietuvių kreiptis į savo kongresmaną naujos rezoliucijos įnešimo reikalui. Juo daugiau turėsime rezoliucijų, tuo lengviau vieną iš jų pravesime JAV Kongrese. Šiame reikale komitetas mielai visiems talkininkauja. Rašyti tiesiog komitetui pirmininkui: Mr. L. Valiukas, Post Office Box 77043, Los Angeles, California, 90007. IT.

AR ZINAI...

Kaip Maskvoje reikia pirkti automobilį

Maskvoje yra 6 mil. gyventojų, o visoj Sovietų Sąjungoje per metus gaminama tik 150, 000 automobilių. Didžioji dalis jų tenka valdžios įstaigom, privatiems asmenim tik maža dalis. Norint automobilį pirkti, reikia įsirašyti į eilę. Paskui nueiti į pardavimo patalpas ir gauti numerį. Šiuo metu sąrašas uždarytas nuo 1956. Kurie įsirašė prieš 7 metus, jiem šviesi viltis gauti automobilį ateinančių metų liepos mėn. — keturių cilindrių vadinama "Volga" arba gruodžio mėn. "Moskvičių". "Volga" dabar parduodamas už 5,500 rublių

(6,160 dol.), "Moskvičius" už 3,200 rublių. Tada bus atidarytas naujas sąrašas.

Kada orai atvėsta

Oras visoje žemėje atvėsta. Atvėsimo ciklas prasidėjo nuo 1940 ir truks kelias dešimtis metų. Amerikoje pastebėta, kad šiemet daug kur vasara buvo vėsesnė. Taip pat Anglijoje, Prancūzijoje, Portugalijoje ir drėgniau ir vėsliau nei paprastai. Taip pareiškė dr. M. Mitchell, Amerikos meteorologijos stoties vedėjas.

Ką reiškia rūkyti atletui

Amerikos medikų sąjunga paskelbė, kad atletai turėtų nerūkyti. Nuo rūkymo atletai silaulkia kvėpavimo sutrikimų.

STRONG FAMILIES KEEP AMERICA STRONG
★ ★ ★
BUY U.S. SAVINGS BONDS

PO PASAULIO BENDRUOMENĖS SEIMO

Spauda, informavusi apie Pasaulio Bendruomenės seimo eigą, ėmėsi ir jį vertinti. Visi laikraščiai teigiamai vertino dalyvių gausumą — atstovų ir svečių. Iš visų kontinentų buvo po atstovą, atsijusta ar bent deleguotą (nors keista buvo matant, kad iš Australijos dalyvavo pora atvykusių kaip svečiai, o Australijai atstovu buvo įgaliotas Amerikos gyventojas). Dėl svečių — "seimo dalyviai svečiai savo vaidmenį atliko. Jie buvo papildomieji visų lietuvių ženkliniai atstovai, "gyvi dokumentai", liudiją, kokio platumo lietuvių visuomenės sluoksniai yra jautrūs dalyviai viso to, kam seimas buvo susirinkęs", vertino Dirva rugsėjo 13.

Ir savo turiniu, darbų kiekiu

SPAUDA

bei su seimu susijusiais pareigomis seimas vertinamas teigiamai. "Lyginant antrąjį PLB seimą su pirmuoju, buvo akivaizdu, kad savo turiniu jis jau "suaugegnis", brandesnis už pirmąjį" (Dirva). Seimas "parodė bendruomenės išitvirtinimą mūsų išieivijoj. Tai ypač pastebėjo tie, kurie dalyvavo pirmame seime Niujorke. Esą antrasis seimas buvo gyvesnis, drąsesnis ir daugiau orientuotas", teigia T. Žiburiai vedamajame.

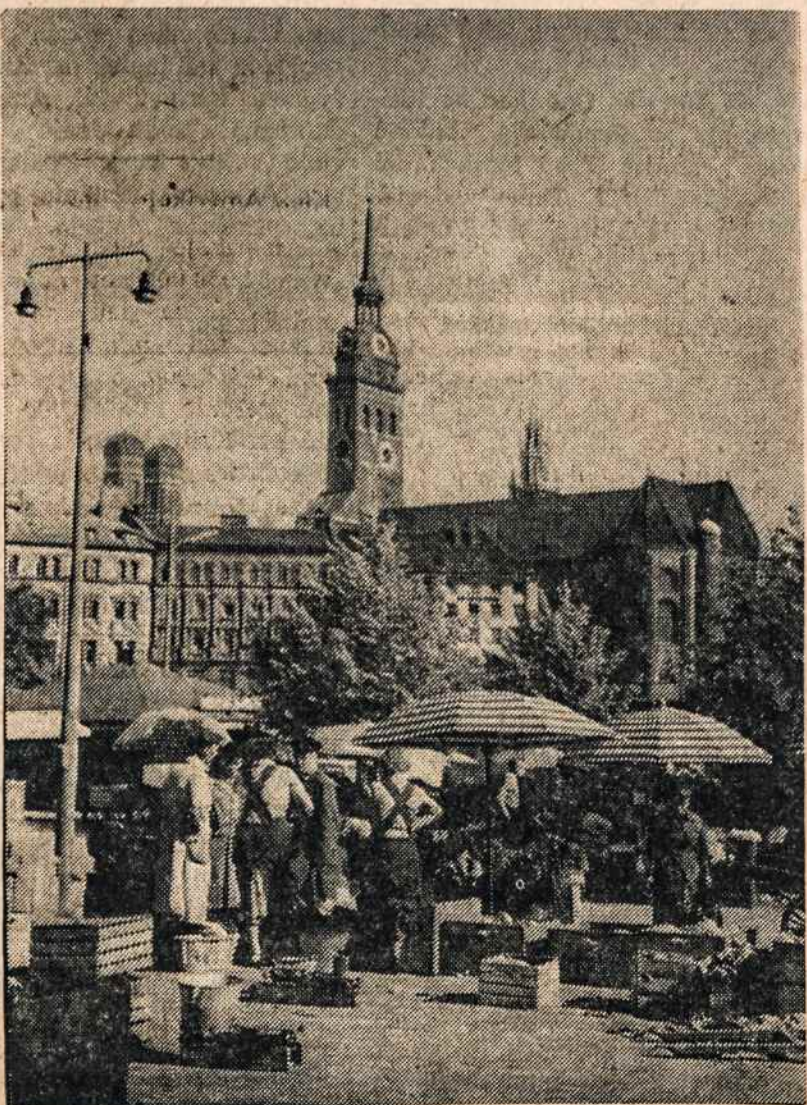
Ateities seimam T. Žiburiai padaro kai kurių išvadų iš antrojo seimo trūkumų. Būtent: "Seimo atstovai turi būti renkami ne Bendruomenės taryboje, bet plačiosios visuomenės", programoj "reikėtų išskirti

studijinę dalį nuo parlamentinės. Seimo atstovai suvažiuoja ne į studijų dienas, o į parlamentą spresti gyvybinę lietuvių išieivijos reikalui". Išpėja dar ir dėl trečio dalyko — dėl "partinio skverbimosi" — bendruomenę. "Partijų veikėjai, kurie nuolat stengiasi praveisti savo idėjas, pirmoj eilėj kreipia dėmesį ne į asmens vertę, o partinę priklausomybę... Bendruomenė tol bus bendruomenė, kol išsilaikys ant nepartinio pagrindo".

Keleivis rugsėjo 13 kaip tik nukreipia dėmesį ir matuoja bendruomenės išrinktą valdybą "partiniu pagrindu". Esą naujoji valdyba, kurion išrinkti esantieji Clevelande, susidedanti "tik iš tautininkų ir frontininkų" ir "ten nėra nė vieno žmogaus, kurs būtų Vliko ar Alto nuoširdus rėmėjas". Išvadinę juos "gruodinės ar diktaturinės Lietuvos kurėjais, Vliko dezertyrais, priešvilkinųjų grupių pasekėjais", norėjusiais nudauginti tiek Altą, tiek Vliką", rodo daugiau simpatijų valdybai, buvusiai Torontė. Laikraštis betgi su viltimi rašo: "o nėra visai negalimas dalykas, kad lietuviška sąžinė neprabiltų ir tautininkams bei jų politiniams broliams frontininkams ir parodytų jiems, kad Lietuvos laisvinimas iš maskolių vergijos... visuomet turėtų būti pirmoje vietoje ir šiaip pareigai turėtų nusilenkti smulkūs partiniai reikalukai, ar asmeniškios savimeilės užgaidos".

Tuos žodžius skaitant, kyla ir kita viltis — kad kada nors tiem, kurie tokiais žodžiais kitus vertina, prabilis sąžinė žmonių taip nerūšiuoti ir neįtarninti, jog kitiem Lietuvos laisvės reikalams mažiau rūpi. Tada dings ir partinių reikalų "skverbimasis" į bendruomenę.

Jei Keleivis nukreipė dėmesį specialiau į "partinius" reikalus, tai Dirvai specialiau parūpo "parapiniai" reikalai. Dirvos vertintojas su nepamėgimu

MIUNCHENAS, kur prieš 25 metus rugsėjo 29 buvo pasirašyta sutartis, virtusi apesmento ir išdavimo simboliu. Sutartį pasirašė: Hitleris, Mussolini, Chamberlain ir Daladier, paaukodami Hitleriui Čekoslovakiją vardan taikos. Nepraėjus metam prasidėjo karas.

SIŪSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, suknelei! Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!

Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM atraižų vilnonės medžiagos - importuotos ir vietinės - 3 - juse krautuvėse

S. BECKENSTEIN, Inc.
118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCY, N.Y.C.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAMS. IŠSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK

S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovos užtiesalai, vilnonės skaros ir šalkai — Geriausias rūbės pigliausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užteikite ir išstikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.

WEISS & KATZ, INC.
187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GE 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA
DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

- vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškais ir vietinėms vilnos, šilko, medvilnės.
- Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį.
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientam. Prašome užteiti ir pasižiūrėti!

DABAR JŪS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje.

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname visas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnėmis informacijoms rašykite/skambinkite daugiausia patyrusiam kelionių biurui į R. Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.
45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. Circle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corporation

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminiams į bet kurį SSSR dalį. Licensed by V/O Vneshepostorg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVEJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutapysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniam pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausį skyrių:

- NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway Tel. 268-0068
- BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N.W. GL 8-2256
- HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Av., Tel. 2338030, 2460215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4680
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- YONKERS, N. Y. — 235 Nepperhan Ave. GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 599 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 509 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. HU 1-2750
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868

CRANE SAVINGS & Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams

4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome aplankyti naują mūsų namą.

VALANDOS: Pirmą ir ketvirtį 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrą ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.
Glenmore 5-7281

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS

Elna nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANA DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in
August when published weekly.

PRENUMERATOS KAINA Subscription per year \$7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINE KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS

Stralpenius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti stralpeniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti stralpeniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Omnia instaurare in Christo

Visa atnaujinti Kristuje — buvo popiežiaus šv. Pijaus X pagrindinis siekimas ir šūkis. Jisai tai išdėstė pirmoje savo enciklikoje: E supremi apostolatus cathedra — 1903 spalio 4. Siemet tai pagarsėjusiai enciklikai sueina 60 metų.

Šv. Pijus X popiežium buvo išrinktas 1903 rugpjūčio 4, mirus Leonui XIII, žinomam savo socialinėm enciklikom. Pijus X daugiau žinomas eucharistinio sąjūdžio skatinimu. Renkanti jį popiežium pradėjo gegužės 5 balsus iš 62. Šeštame balsavime jo vardas jau pasikartojė 50 kartų. Norėjęs išvengti tų sunkių pareigų, bet išrinktas, susijaudinęs pratarė: mano pastangos bus nukreiptos rūpintis visa atnaujinti Kristuje. Tais žodžiais jis priminė šv. Pauliaus laišką efeziečiams.

Šv. Paulius laišką efeziečiams rašė iš nelaisvės Romoje. Po ilgo vargo, kančių ir didelių kelionių tai buvo tartum koks testamentas to vadinamo Tautų apaštalo. Vokiečių žymus mokslininkas ir teologas kun. dr. J. Holzneris, parašęs patį stambiausį ir geriausį veikalą apie apaštalą šv. Paulių, nurodo, kad nė vienas jo laiškas neturi tokio iškilmingo tono ir taip stiprios išreiškios, kaip tasai, rašytojas efeziečiams. Tai tartum „koks religinis himnas pereinas į mistiką ir tokią gilia, lyg apaštalas būtų vizijos pagautas“ ir mates, kaip visa, kas yra danguje ir žemėje, laiko pilnvei atėmus, visuotiniu atsinaujinimu susijungia Kristuje.

Enciklikoie, kuriai paimti šv. Povilo žodžiai, šv. Pijus X reikalauja trejop atsinaujinimo: religinio, moralinio ir socialinio. Religiniam gyvenimui reikia daugiau uolumo ir pamal-

dumo, moraliniam — doros dėsnių tvirtu laikymosi, socialiniam — teisingumo ir artimo meilės. „Mes turime Bažnyčiai gražinti tuos, kurie yra nusigręžę nuo Kristaus išminties“. Atvesti juos į Dievą tegalima krikščionišku uolumu ir geru pavyzdžiu. Tam darbu yra plati dirva šeimoje, mokykloje, visuomenėje ir valstybėje. Tas šv. Pijaus X skatinimas rado gyvą atgarsį ano meto krikščioniškam pasaulyje. Jis siekė ir Lietuvą.

Ateitininkai buvo lietuvių tautos atsiliepes balsas. Jie įsikūrė kaip tik tuo metu, kai toliėjimas nuo Dievo buvo apėmęs ir persmelkęs mūsų švietusiomene, ėmusią mokslus nihilistinės ir ateistinės dvasios rusu mokyklose. Iš tos dvasios gimė ir bolševizmas, kurio vardas pirmą kartą pasigirdo taip pat 1903 metais iš rusų socialistų konferencijos Londone. Tai buvo klaidus kelias, užlūžęs dabar išgyvenamoje ne tik tai lietuvių, bet viso pasaulio įtemptyje. Kas buvo šv. Pijaus X pasakytą, šiandien dar aiškiau matoma: „nėra buvę kartos, kuri būtų taip nutraukusi sandorą su dangumi, kaip mūsų šie“. Mūsų tautoje ateitininkai stengėsi ir tebesiekia tą sandarą sugražinti.

Idealas, be abejo, niekada visuotinai nepasiekiamas, nes kitaip jis nebūtų tikras idealas. Idealas nurodo kelią, skatina įtempti jėgas, palaiko ryžtą, įprasmina gyvenimą. Paklydimai, suklupimai ir nuolinkis nuo aukščiausio idealo yra žmogiškos silpnybės, bet jos idealo neužtemdavo ir nepaneigė, bet tik labiau pabrėžia jo buvimą. Nereikia nusiminti dėl priekaištų nei dėl kritikos, bet turėti ištvėrmės siekiant visa atnaujinti Kristuje.

Kas gali, rūpinasi grįžti

Pasikalbėjimas su K. Čibiru apie P. Amerikos lietuvius

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime (Toronte) Kazimieras Čibiras atstovavo Urugvajaus lietuviams. Į seimą važiudamas, trumpam buvo sustojęs New Yorke. Išvykdamas į Urugvajų (išvyko rugsėjo 26), taip pat svečiavosi pas dr. Henriką Lukaševičių Woodhavene ir buvo apsilankęs Darbininko redakcijoje. Su retu svečiu iš tolimų kraštų teko pasikalbėti įvairiais klausimais apie Pietų Ameriką, jos lietuvius ir tenykštį gyvenimą.

stumti toliau. Jei nori dabar paskelbti straipsnį, padeda tik asmeninės pažintys su žurnalistais, redaktorais. Bet tų asmeninių ryšių K. Čibiru turi nemaža.

INFORMACIJA

K. Čibiras redaguoja Eltos biuletenio ispanišką laidą. Biuletenis siuntinėjamas spaudai. Aktualiajais spauda panaudoja. Dažnai reikia platesnio veikalo apie Lietuvą. K. Čibiras anksčiau buvo parašęs ir išleides Verax slapyvardžių bent kelias knygas Lietuvos klausimu. Didžiausia buvo „Lituanía entre fuego cruzado“. Knygos laida jau yra išsisėmusi. Autorius galvoja apie naują, pataisytą, dabarties laikam pritaikytą laidą. Jei lėšų atsirastų, galima būtų netrukus išleisti.

KAS TAS SVEČIAS?

Kazimieras Čibiras yra vilnietis, žurnalistas. Nepriklausomos Lietuvos laikais redagavo marijonų leidžiamą Saitinį. Kai kan. F. Kapočius statė Prikėlimo bažnyčią, jis buvo komiteto reikalų vedėju ir drauge su kanauninku lankėsi Amerikoje rinkdamas aukas statybai.

Pirmą kartą bolševikam okupavus Lietuvą, K. Čibiru pasitraukė į Vakarų. Trumpai buvo Berlyne. 1941 išvyko į Buenos Aires, Argentinoje, ir prie Lietuvos Pasiantinybės Pietų Amerikoje pradėjo informaciją bei propagandos darbą.

Po antrojo pasaulinio karo 1947 buvo atvykęs į Bostoną ir metus redagavo Darbininką. Po to vėl iškeliavo į Pietus ir nuo 1948 yra spaudos atache prie Lietuvos pasiuntinybės Urugvajuje.

K. Čibiru uoliai bendradarbiauja gausioje ir didelėje Pietų Amerikos ispaniškoje spaudoje. Jis yra paskelbęs per 500 straipsnių įvairiais lietuviškais reikalais. Dauguma jų nukreipta prieš komunizmą. Daugiausia rašė laikraščiuose El Pueblo, Buenos Aires, El Dia, Montevideo, La Region, Caracas.

LIETUVOS RŪPESČIAI

Pokario metais visa Pietų Amerikos spauda domėjosi Lietuvos reikalais, mielai spausdino straipsnius, daug rašė prieš komunizmą.

Dabar Pietų Amerika turi savų rūpesčių. Komunizmas iš Kubos daros agresyvus. Apie tuos klausimus daugiausia ir rašo. Lietuvos rūpesčiai nu-

nuostabu, kad naujieji ateiviai stengiasi išvykti į Šiaurės Ameriką.

DVI GRUPĖS

Lietuvių daugiausia gyvena Argentinoje, Urugvajuje, Brazilijoje. Kituose kraštuose yra žymiai mažiau. Dauguma įsikūrę didesniuose miestuose, kur lengviau gauti darbo. Žemės ūkyje, kur darbo sąlygos ypač sunkios, pasitaiko tik labai retas užsilikęs lietuvis.

Pietų Amerikos lietuviai aiškiai skiriasi į katalikus ir komunistus. Komunistų yra nemaža. Jie veikia, varo propagandą, turi radijo valandėlę.

Iš Pietų Amerikos nemaža komunistų išvyko į rojų — į pavergtą sovietinę Lietuvą ir ten atsikand. Kas tik gali, rūpinasi grįžti. Jau yra sugrįžusių, kurie bučiavo žemę, pasiekę Brazilijos uostus. Apie juos plačiai rašė visa spauda. Tie nebesivaržo ir sako teisybę, kad Lietuvoje gyvenimas labai blogas.

TRŪKSTA PAJĖGŲ

Visom lietuvių kolonijom labai trūksta veiklesnių kultūrinių pajėgų. Kur tik atsiranda judintojų, organizatorių, ten ir lietuviškas gyvenimas darosi gyvnesnis. Gražiai veikia Montevideo įsikūrę lietuvių jėzuitai. Jie turi savo radijo valandėlę, moka priėti prie žmonių ir juos suburti. Dabar Sao Paulo mieste lietuvių jėzuitai kurs jaunimo centrą. Tai, be abejo, teigiamai paveiks jaunimą, kuris, kaip ir visur, patekęs svetimon aplinkon, greitai nutausta.

K. Čibiru gyvena Montevideo mieste Urugvajuje. Ten Lietuvos pasiuntinybės reikalus, ministeriui K. Grauziniui mirus, tvarko A. Grišonas. Pasiuntinybė dar tebeturi visas teises ir yra vienintelė visoje P. Amerikoje.

— Švedų kai kurie restoranai paskelbė kovą iš Amerikos atkeliavusiai bitnikų madai — barzdom apsileidusių jaunų vyrų į restoranus neįsileidžia.

— Mokesčių mažinimą respublikonai priims, jei bus mažinamos ir vyriausybės išlaidos. Prie respublikonų nuomonės dedas ir pietų demokratai.

K. ČIBIRAS - VERAX

IS KUR VERAX?

Tuo slapyvardžiu vilniečių spaudoje pasirašinėjo taurus gynėjas kun. Kristupas Čibiras, žuvęs nuo bolševikų bombų Vilniuje 1942 kovo 23. Tai autorias giminaitis. Norėdamas jo kovos dvasią praręsti, pasiėmė tą slapyvardį, pridėdamas savo vardo inicialinę raidę.

Į Jungtines Amerikos Valstybes atvyko jau trečią kartą. Turėjo progos pamatyti, kaip įsikūrę lietuvių. Čia jie gyvena kur kas geriau nei Pietų Amerikoje. Ten tik labai retam pasisekė geriau įsikurti. Ne-

MONTEVIDEO. Punta del Este — gražiausia ir turtingiausia miesto dalis.

ALTO POSĖDŽIO NUTARIMAI

Rugsėjo 14 Chicagoje įvykusiame metiniame Alto suvažiavime, pirmininkaujant Leonardui Šimučiu ir dalyvaujant 42 atstovam bei įgalotinam, priimtos šios rezoliucijos:

1. Įpareigoti Alto valdybą stiprinti priemones koordinuoti JAV esančių organizacijų politinį darbą;

2. Įpareigoti Alto valdybą dėti visas pastangas, kad Alto skyriai ir kooperuojančios organizacijos laiku atsiskaitytų iš surinktų laisvinimo reikalams aukų, ir pasisakė, kad aukų skirstymas įvairiems tikslams nėra skyrių ar kooperuojančių organizacijų kompetencijoje, o priklauso Alto centrui;

3. pavesti Alto valdybai paimiti dėmesį ir pritaikyti praktiškai veiklai išskeltus informacinio darbo uždavinius ir juos vykdyti;

4. plėsti Alto veiklą, kreipiant dėmesį į jaunųjų lietuvių intelektualų įtraukimą į darbą ir priėmimą naujų organizacijų Alto sudėtin;

5. šaukti visuotinį lietuvių kongresą 1964 Washington, DC ir stengtis jį padaryti bendra didele lietuvių manifestacija;

6. Alto valdybai, skyriams ir kooperuojančioms organizacijoms suvažiavimas vienbalsiai pareiškė padėką ir kviečia lietuvių visuomenę visomis išgalėmis remti toliau Alto darbą.

Suvažiavimas pasiuntė sveikinimus ir padėką JAV prezidentui J.F. Kennedy, valstybės sekretoriui Dean Rusk.

Suvažiavimą asmeniškai sveikino savo ir Lietuvos atstovo vardu Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis, Vliko vardu advokatas dr. K. Sidlauskas, LB Centro valdybos vardu J. Jasaitis, Lietuvių Fondo — T. Blinstrubas. Raštu sveikino Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas, Balfo pirmininkas prel. J. Končius, vyskupas V. Brizgys ir LB JAV Tarybos pirmininkas St. Barzdukas (Alto Biuras)

Alto valdyba rugsėjo 22 gavo iš Valstybės departamento padėką už pasiūtą sveikinimą š.m. rugsėjo 14.

Altas paskyrė ir pasiuntė Vlkiui piniginę paramą finansuoti radijo transliacijom į pavergtą Lietuvą, Eltos biuletinius ir kitiems einamiesiems reikalom.

Birželio-rugsėjo Alto darbam vykdyti gauta aukos: 1,144.23 dol. iš Philadelphia's LB apylinkės per J. Stiklirius, 1,000 iš Bostono Alto skyriaus per J. Sondą; 305 dol. iš Omahos LB apylinkės per J. Naikelį; po 300 iš Akrono Alto skyriaus per K.A. Kirtiklį ir Waterburio skyriaus per Ch. Bogučną; 200 iš Racine Alto skyriaus per M. Tamulėną ir M. Kasperaitį; 150 iš New Jersey Lietuvių Tarybos per W. Dilį, 145 iš Alto skyriaus Kenoshoje per J. Kasputį; 115 iš Detroito organizacijų centro per E. Paurazienę; 65 iš Alto skyriaus Miami per A. Kaulakį; 25 iš Amerikos Liet. R. Kat. Moterų Sąjungos per S. Diržienę; po 20 iš prel. F. Bartkaus ir V. Mašalačio, 10 iš A. ir O. Kaunų, po 5 iš dr. P. Grigaičio ir B. Paramsko.

Už gautas aukas Alto Valdyba nuoširdžiai dėkoja, prašydamai ir toliau remti visomis išgalėmis Lietuvos laisvinimo darbus. Aukos siųsti ir kitų informacijų reikalais prašoma kreiptis: Lithuanian American Council, Inc. 6818 So. Western Ave. Chicago, Illinois, 60636.

(Alto Biuras)

Kiek Amerikoje automobilių

Amerikoje 1963 registruota viso 82,058,000 automobilių, tai 3.8 proc. daugiau nei prieš metus. Keleivinių automobilių yra 68,452,000, o autobusų bei sunkvežimių 13,606,000. Daugiausia Kalifornijoje — 9 mil., New Yorko valstybėje 5.5 mil. Texas 5 mil.

taip elgeta „šnipinėjo“ abiem pusėm ir tuo mokėjo pasinaudoti. Mokėjo tokie elgetos ir piršliauti. Už tai gaudavo nemaža dovant.

—
GAVENIOS metu elgetom užsakydavo iš Liubavo atnešti Verbų sekmadieniui kadugių, žalių šakelių. Pas mus kadugiai neaugo. Liubavo žemė buvo prie smėlio. Taip elgetoms buvo darbo. Atnešdavo jie medžio šeimoms ir pušinių šluotų, kuriom išvalydavo duonkepį.

(Bus daugiau)

A. GRIGAITIS

Elgetos Suvalkijoje

SUVALKIJOJE elgetas dažniausiai vadindavo ubagais, iš rusiško žodžio ubogy — pavargėlis. Nors nepriklausomos Lietuvos laikais mėgino spręsti socialines problemas ir elgetas įkurdinti prieglaudose, bet jie dažniausiai nenorėdavo valgyti valstybinės duonos. Labiau jie mėgo keliauti per žmones, su jais bendrauti. Labiau jiems patiko laisvė, nei gyvenimas prieglaudoje. Tad ir keliavo per žmones, per atlaidus, giedodami, dainuodami, pasakodami savo istorijas. Vieniem sekėsi gerai, net turtelį susikrovė, kitiems teko duonos pluta tenkintis.

Elgetos papuošalai buvo jo didelės terbos. Per vieną petį kabėjo drobinė terba — tai tikras sandėlis, kuriame laikė duoną. Per kitą petį karojo šiaudinis krepšis, kurio sienos stangresnės. Ten dėdavo gautus kiaušinius, lašinius, linų grįžtelį.

Rankose buvo tvirta lazda, dažnai apvyniota botagu. Tai ginklas prieš šunis.

Sunes iš tolo pažindavo atkylančią elgetą. Per daug jis išsiškyrė iš kitų žmonių. Pasukus kieman, sunes tuoj imdavo loti ir draskytis, taikstytis prie elgetos kojų.

PRISIMENU, kartą rudens pavakare atėjo pas mus aukštas, liesas, žilagalvis elgeta, apsvilkęs pilka milinė. Neprašytas atsisėdo netoli durų ant suolo, persizegnojo ir pradėjo kalbėti potėis. Troboj buvom mama, aš ir vaikas. Elgeta, baigęs kalbėti maldas, paklausė: ar aš savas, kur šeimnininkas? — Aš esu šeimnininkė, —lyg užsigavus atsakė mama.

— Atnešiau lauktuvių iš Prūsų, — paaiškino elgeta.

Tada mama pasiuntė mane ieškoti tėčio. Elgeta buvo atnešęs draudžiamos lietuviškos literatūros — knygelių ir laikraščių, kuriuos traukė iš millinės skverny. Turėjo paslėpęs ir pintinaitėje. Ten buvo du dugnai, tarp kurių buvo sukimšta draudžiamoji spauda — lietuviškas žodis. Siūlė istoriją apie Genovaitę, minklų siuvėją, laikraščius, kalendorius. Tėtis nupirko porą laikraščių, knygutę. Kalendoriaus neėmė. Kalendorių gaudavo pas savo parapijos zakristijoną.

P. Kriaučiūnas per lietuvių kalbos pamokas Marijampolės gimnazijoje prisimindavo senelį elgetą — poetą, kuris aplankydavo Kriaučiūno tėviškę jaunystės dienose. Šis senelis elgeta keliaudavo dainuodamas apie upelius, miško grožį, paukštelius. Elgeta buvo beraštis ir savo kūrybos nesurašė. Šis tas liko žmonių atmintyje.

Buvo tokių dainių poetų ir daugiau. Jie buvo kūrėjais, bet nemokėjo rašto. Paleido jas skristi iš lūpų į lūpas. Prie tokių dainų pridėjo kiti savo posmus, ir taip susidarė naujos, gražios mūsų liaudies dainos.

Alvite per šv. Onos atlaidus buvo vienas elgeta su akiniais ir su armonika. Jis grojo ir

giedodavo pagal užsakymą. Užsakyti galėjai visokiausių giesmių apie visokiausius šventuosius. Jis buvo tikras giesmių kūrėjas, kuriam jų niekada nepitrūko.

SUNKIAUSIA dalia buvo neregijų elgetų. Jei buvo kokie giminės, galėjo prie jų prisiglausti. Šiaip gi, išmirus tėvams ir artimiesiems, dažnai tekdavo ir jiems eiti per svietą. Tokį neregį elgetą dažniausiai kas nors lydėdavo, ar senelis, ar koks su vargės giminė, ar našlaitis vaikas. Neregijui elgetai žmonės buvo dosnūs, nežūrėjo nei į tautybę, nei į tikėjimą — visiem davė. Gi kurčias elgeta jau neturėjo tos privilegijos, žmonės dažnai tokį net pašiepėdavo: kurčias kaip kelmą.

Neregijui buvo sunku keliauti per kaimus. Dažniausiai jie gyvena prie miesto ir atlaidų, turgaus dienomis uždariaudavo. Prisimenu vieną neregį Kaune. Jis visada stovėjo prie Karmelitų bažnyčios. Buvo tampus. Žaliajame kalne buvo pasistatęs net du nameliūs.

Buvo ir tokių elgetų invalidų, kurie negalėjo vaikščioti. Tokius veždavo nuo ūkininko pas ūkininką. Vienas palaikydavo kokią savaitę ir išveždavo kitur.

Prisimenu, kaip vasaros metu pas mus atvežė seną elgetą, kuris nevaldė kojų. Tai buvo Jurksaitis, kuris gretimam kai-

me valdė 120 margų ūkį. Tas ūkis, kaip žmonės sakydavo, buvo užkeiktas. Per daugelį rankų jis perėjo. Atvažiuoja ketverta arkliai, o išėina pėsčias, plikas kaip tilvikas. Tokio likimo susilaukė ir Jurksaitis — „prūsas“ (taip žmonės vadindavo liuteronus).

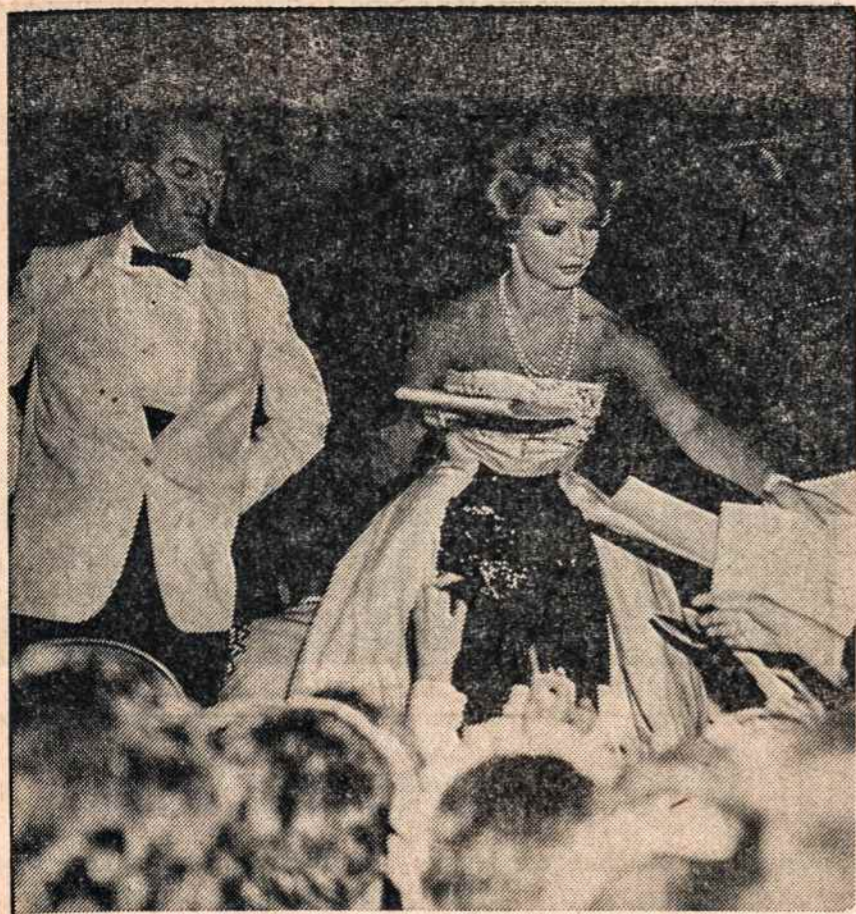
Nežinau jo šeimos likomo, bet patį Jurksaitį veždavo nuo šimtamargio pas šimtamargį. Girdi, buvo šimtamargio ūkio savininkas, lai tokie ir rūpinasi juo.

Jurksaitį patalpino kluone. Ant gremdimo paklojo šiaudų, davė paklodę, pagalvę, antklode. Jurksaitis buvo švariais baltiniais apsvilkęs, ilgu surdotu. Elgetos paprastai būna nuliūde, o šis paraližuotom kojom buvo visada linksmas. Po dešimties dienų išvežė jį pas kitą šimtamargį.

SPAUDOS draudimo metu svarbiausios žinios buvo sužinomos mieste iš žydelių, kurie skaitė laikraščius. Iš jų išsigrūdavo, kas atsitiko mieste, Rusijoje ir visame pasaulyje, kur karas, badas, kur žemės drebėjimas ir t.t.

Žydai prekiaudami lankėsi kaime ir ten atliko žinių tarnybą. Elgetos, keliaudami per svietą, irgi gerai išnešiojo žinias, naujienas. Už naujienas gavo geriau pavalgyti.

RŪTA KILMONYTĖ tautinių šokių šventės metu Chicagoje liepos 4 pasirašo jaunimui autografus. Kairėje muz. J. Zdanius. Nuotr. V. Račkausko.

Nauji lietuviškie žingsniai Hollywoode

Lietuviai, filmų žiūrovai, pastebėję Rūtos Kilmonytės vardą naujo filmo artistų sąrašė, tuojau perka kino teatro bilietą su viltimi išvysti ją vis didesnėje ir svarbesnėje rolėje. Ką tik Metro-Goldwyn-Meyer bendrovės išleista filme "Hootenanny Hoot" Rūta Lee-Kilmonytė figūruoja tarp pagrindinių artistų.

Pats žodis "Hootenanny" reikštų liaudies giesmininkų susibūrimą žmonėms palinksminčiai. Toms amerikietiškomis melodijoms bei šokiams ir skiriamas didžiausias šio filmo dalis.

URSULĖ STANKIENĖ

A. a. U. Stankienė

Scranton, Pa. — Rugsėjo 12 mirė Darbininko skaitytoja Ursulė Grėbliūnaitė-Stankienė, 73 metų. Gimusi buvo Lietuvoje Žagarų kaime, Seirijų valsčiuje, Alytaus apskr. Amerikon atvyko prieš 50 metų. Daug metų su vyru Liudviku turėjo maisto krautuvely. Vyras mirė praėjusiais metais spalio 5. Prieš 5 metus buvo persikėlę gyventi į Clarks Summit, Pa.

Palaidota iš šv. Juozapo bažnyčios rugsėjo 16. Mišias aukėjo prel. J.V. Miliauskas, diaconu buvo kun. Jurgis P. Stalavičius, subdiaconu kun. Alex J. Hazzouri. Karštą nešė sūnūs Edvardas ir Albertas, žentai Charles Grimes, Merle McGowan ir vaikaičiai Charles Grimes, Jr., Edward Stankus, Jr.

Paliko nuliūdime dvi dukteris — Mrs. Aldona Grimes ir Mrs. Angla McGowan — ir du sūnus, Edvardą, Swoyerville, Pa., ir Albertą, 4 vaikaičius ir seserį Anelę Metelienienę ir daug giminių Lietuvoje.

Meilė, kuri drumsčia mylimo asmens sielą, kuri nekelia aukštyn jo širdies, neskaidrina jos ir negydo, — tai nėra meilė; tai tik nevaldomos aistros ugnis, gryno egoizmo tuštumas (G. Palau).

Karšta meilė, jei nepasiekia savo tikslo, gali virsti degančia neapykanta, kad sunaikintų tą, kurį mylėjo (Anonimas).

Filmų siužetas labai nesudėtingas. Jis tik sudaro progą muzikinei programai, kurios filme tikrai gausu. Televizijos programų organizatorius, išsiskyręs su žmona, jos pastangų ir patvarios meilės dėka, filme pabaigoje vėl susitaiko. Žmonos vaidmuo kaip tik ir teko Rūtai Lee. Nors rolė ir neduoda daug progų pasireikšti Rūtos vaidybiniam gabumams bet pasiūlymus progas ji puikiai išnaudoja.

Muzikalinę programą atskirai ir grupėmis išpildo jaunimui pažįstami ir populiarūs artistai, kaip The Brothers Four, The Gateway Trio, Joe and Eddie, Johnny Cash, Cathie Taylor, Henske ir kt.

Šis muzikinis filmas savo lygiu prašoka daugelį panašaus stiliaus daugiausiai jaunimui taikomų populiarių filmų.

ABC televizijos stotis, rugsėjo 15 pradėjęs naują rudens programų seriją "Arrest and Trial" premjerai pasirinko "Call It A Lifetime". Šalia Chuck Connors, Ben Gazzara ir Anthony Franciosa pagrindinį moterišką vaidmenį turi Rūta Lee-Kilmonytė.

Režisoriaus John Brahm priežiūroje ji gana įtikinančiai atlieka pasimetusio sunkvežimio vairuotojo ankstesnių dienų mylimąją, kuri pajėgia sugrąžinti jam norą gyventi, grįžtant į tvarkingą ir normalesnį stovį.

Tiek minėtame filme, tiek televizijos programoje Rūtai Lee-Kilmonytė tenka sveikinti ir tinkėti sparčios sėkmės ir filmų meno aukštumas.

Kornelijus Bučmys, O.F.M

VASARIO 16 GIMNAZIJOS Vokietijoje mokytoja E. Tamosaitienė ir VII kl. mokinė Vanda Endriukaitytė, šokusi scenoje kaimo mergaitės šokį.

MOTERŲ PASAULY

LIGIJOS BIELIUKIENĖS KELIONĖS

Darbininke jau buvo rašyta, kad Ligija Bieliukienė lankėsi Europoje. Ji yra Lietuvių Moterų Atstovybės pirmininkė ir GFWC tautinių grupių patarėja. Dalyvavo tarptautinėje GFWC konferencijoje Miunchene, Vokietijoje, (liepos 3-5) ir apkeliavo įvairius Europos kraštus, lankydama moterų klubus, kalbėdama organizaciniams klausimais. Turėjo progos priminti ir Lietuvai.

ROMOJE

Ligija Bieliukienė sustojo drauge su visom amerikietėm delegatėm Exelssior viešbutyje. Drauge sustojo ir GFWC pirmininkė Arnold.

Cia buvo du priėmimai: vienas žurnalistėms Miss Cross namuose; priėmimą ruošė Countese Paelozzi GFWC valdybos narėms. Antrą priėmimą surengė Vincenta Lozoraitienė savo rezidencijoje. Dalyvavo apie 17 amerikiečių, keletas italų, Zuercher Nachrichten atstovas, Turino moterų klubo pirmininkė Giuseppina Gapurro Picchi. GFWC pirmininkė Arnold pasakė trumpą kalbą, įvertindama bendrai lietuvių moterų veiklą ir Lozoraitienės darbus. Už nuopelnus moterų veiklai Lozoraitienei prisege specialią sagtį. Priėmime iš viso dalyvavo apie 35 asmenys. Buvo pasidalinta moterų organizacijų veiklos galimybiomis ir svarstytas bendradarbiavimas su egziliu moterimis, kaip pasaulio moteris gali prisidėti prie pavergtųjų laisvinimo.

MIUNCHENE, Vokietijoje. Iš k. į d. V. Karužienė, L. Bieliukienė, E. Molnerienė, R. Verselienė ir A. Grjnenė.

MIRĖ TYLI IR KUKLI LABDARĖ

Camden, N. J. — Rugsėjo 13 netikėtai mirė Marijona Vaizgilienė. Velionę būtų galima paminėti ilgu aprašymu. Tačiau žinodami jos nusizeminimą, tepriminsime, kad iš Lietuvos atkeliavo prieš 50 metų. Sukurusi šeimą, išaugino 2 sūnus ir vieną dukterį, pas kurią ir gyveno. Gyveno labai šventą katalikišką gyvenimą. Jos troškimai ir norai buvo Dievo valia. Daug aukojosi už savo vaikus, kurie visi yra geri katalikai. Savo kuklias santaukas per visą gyvenimą skirstė galeistingumo darbams, tikėjimui ir Bažnyčiai palaikyti. Niekas nežino, kiek ji aukėjo, nes tai darė iš Dievo meilės, niekam nesakydama. Beveik visos vienuolijos sulaukė jos aukų. Lietuviškai spaudai ir lietuvių kongregacijoms teko daugiausiai.

Iškilmingai buvo palaidota Camden, N.J., kur paskutinias savo gyvenimo dienas ir praleidė. Daugybė mišijų jos intencija liudijo velionės gerumą. Nuliūdime liko 2 sūnus, duktė ir 8 vaikaičiai. Teilsis jos kilni siela Viešpatyje. Amžiną atilsį... KR

GENĖ VASILIAUSKIENĖ ELIZABETHE, N.J.

Spalio 19 Laisvės salėje Elizabete Lietuvių Bendruomenės New Jersey apygarda rengia Australijos solistės Genės Vasiliauskienos koncertą. Šią retą progą sudarė J. Bačiūnas, kuris, viešėdamas Australijoje, solistę kvietė į Ameriką. Tikime, kad koncertą suplauks visi New Jersey lietuviai, kuriems miela lietuviška daina. Laukiama svečių ir iš New Yorko. Bilietai platinami per LB apylinkes. Apygardos valdyba

Waterburio, Conn., moterų klubas išsirinko naują valdybą: pirmininkė I. Koncienė, vicepirmininkė V. Laudinskienė, išdininkė M. Pesienė, sekretorė G. Kazlauskienė, valdybos narės M. Valūnienė ir D. Venclauskaitė. Klubas visais būdais kaupia lėšas ir jas skiria lietuvių labdarinigiems darbams ir kultūriniam užsimojimams remti. Sekantis klubo parengimas — tradicinis rudens pobūvis bus spalio 26 šv. Juozapo parapijos salėje.

nės Frederikos meno išdirbinių labdarinigių paroda — krautuvely, kur ponios graikų moterų varau L. Bieliukienėi padovanoto porą išdirbinių. Katy Rasas su L. Bieliukiene padarė moterų žurnalui pasikalbėjimą. Trumpai teko pasimatyti su graikų federacijos sekretore ir priimti jos sveikinimus. Ją ir kitas vadovaujančias moteris supažindino su Free Europe atstovu Atenuose — Fredericko Opper, su kuriuo L. Bieliukiene kalbėjosi ir atskirai.

LIBANE

Vos atvykus į Libaną, viešbutin prisistatė "Beirut Daily Star" korespondentė ir padarė platų pasikalbėjimą. Jos straipsniai tilpo dvejuose laikraščiuose. Liepos 16 L. Bieliukienei pagerbti buvo priėmimas French viloje. Dalyvavo apie 40 žmonių. Buvo atstovai iš Amerikos, Kanados, Japonijos ambasadų ir šiaip žymesni Libano veikėjai bei veikėjos, spaudos atstovai Zuercher Nachrichten atstovas padarė pasikalbėjimą. Vėliau buvo ministerio Zawadowskio, Pavergtų Europos Tautų Seimo atstovo, viešnia. Amerikos balso atstovas Dan Anderson padarė pasikalbėjimą.

Drauge su Zawadowskiu padarė vizitą pas Laura Falbot, Libano moterų organizacijų pirmininkę, kuri visada atstovauja lebanietėm tarptautiniuose kongresuose. Buvo net keli pasikalbėjimai su arabų leidžiamais laikraščiais, moterų žurnalu ir 3 prancūzų laikraščiais. Padarė vizitą Amerikos ambasadoriaus žmonai, kuriai vietoj gėlių įteikė lietuviško gintaro. Liepos 20 L. Bieliukienė drauge su Zawadowskiu buvo priimta privačioje audiencijoje pas Romos katalikų rytų ape-

MAN LINKSMA!

Nuotr. V. Maželiu.

Namie ir už namų

Elzbieta Paurazienė, LKM Sąjungos pirmininkė, buvo pagerbta Chicagoje, Serno svetainėje, rugsėjo 15, kai ji atvyko dalyvauti Alto posėdyje. Pagerbtuves surengė M. Paukštienė ir V. Leonė. Elzbieta Paurazienė yra veikli visuomenininkė, daugelio katalikiškųjų organizacijų narė, uoli Balfo tautininkė. Gyvena Detroit, Mich.

Marija Kliorytė (Kloris), vyresnioji duktė dr. Motiejaus Kliorio, gyv. Chicagoje, gavo pažymėjimą už skambinimą pianu festivalyje, kurį surengė nacionalinė muzikų klubų federacija.

Ingrida Stasaitė iš naujų ateivių pagerbta kaip iškili JAV pilietė, kuriai įteiktas atžymėjimas tautybių šventėje Clevelande rugsėjo 14. Ingrida Stasaitė yra veikli ateitininkė ir Čiurlionio ansamblio dalyvė.

Lilija Bijūnaitė išlaikė dainavimo egzaminus ir įstojo į devintą skyrių McGill konservatorijos Montrealyje. Prieš tai ji ketverius metus mokėsi dainavimo pas Elzbieta Kardelienę, buvusią žymią Lietuvos operos solistę.

Graciela Bukevičiūtė baigė Buenos Aires, Argentinoje, universitetą ir pradėjo mokytojauti gimnazijoje. Ji uoliai dalyvauja lietuvių veikloje, skaito paskaitas, šoka tautinius šokius. Kaip veikli lietuviutė, buvo pagerbta rugsėjo 15 šventėje, minint savaitraščiui "Lai-kui" savo 15 metų sukaktį.

Vida Ribokaitė, šiemet pavarą baigė magistrės laipsniu New Yorko universiteta, nuo rugsėjo mėn. pradėjo dirbti garsioje 5 Avenue Saks krautuvelyje New Yorke. Studentų ateitininkų stovykloje ji ejo šeiminių pareigų, o dabar yra N. Yorko draugovės valdybos narė socialiniam reikalavimui.

MOTINOS RŪPESČIAI

Taip ir maniau, kad neparvažiuos. Zinau, daugelio tų darbų nesiimtum, jei ne tie nesibaigia vaikų reikalai, kurie baigia jėgas išsemti. O patariams — kiek jie nepaslinksi! Tai išgyvenu kiekvieną dieną, kai kiekvienas tavo žodis išverčiamas nesąmone.

Jaučiu kaip tau jisai rūpi naujoje vietoje. Atsisveikinimas iš namų buvo toks bespalvis. Prikėliau taikydama į antrąsias mišias. Nuėjom ir grįžom kartu, persimetę tik vienu kitu žodžiu.

Ziūrėjau į stovintį eilėje su lagaminais, aprengtą ir mano išdailintą, gražų berniuką, bet dar jokių vyrų. Jausmai kunkuliavo, bet negi pasakys. Vyresnieji įspėjo: jei mama nori verkti, tai palik namie, neisim... Esą bus lengviau, nes vienu mažiau teks besirūpinti. Pasakiau, kad rūpes-

tis tėvam nesumažėja, tik dar labiau parūpsta, kaip laikysis tarp svetimų, ir aprūpinti dar reikia.

Namie nieko nepasakys: vis jie teisūs. Imu susigyventi su mintimi, kad mums belieka tik pareiga duoti ir rūpintis, gi patariamai ir pastabos jų jau nesaista.

Eisiu į atlydų užbaigą, gal ten širdis palengvės. Kad dar ištekėtų jėgų jauniausius pastatyti ant kojų, o visa kita — Dievo valioje. (Iš motinos laiško)

Moters psichika yra turtingesnė intuicija, kuri nekarta daug teisingiau pagauna dalyko esmę, negu sausas protavimas (Heimans)

Pasaulio Kūrėjas nėra nieko gražesnio sutvėręs už mylinčios motinos širdį (Bongand).

MALDARNYGE

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

PREL. PR. JURŲ

Pataisytas III leidimas
Išleido Tėvai Pranciškoniai

640 psl. Kaina 4 dol. Labai patraukli, linka kaip dovana visokiomis progomis. Gaunama pas knygų platintojus ar leidėjus adresu: —

FRANCISCAN FATHERS
DARBININKAS

910 Willoughby Avenue
Brooklyn 21, N. Y.

Vytauto vainikas kuopos vėliavoje

Kun. Bronius Liubinas

Mainzas yra vienas iš seniausių Vokietijos miestų. Pernai iškilmingai minėjo 2000 metų sukaktį. Po antrojo pasaulinio karo Mainzas tapo Rheinland-Pfalz krašto sostine. Įkurtas universitetas gavo Gutenbergo vardą. Tame universitete paskutiniame dešimtmetyje studijavo ir bestudijuoja visa eilė lietuvių, ypač medikų, studijoms atvykusių iš JAV. Šiuo metu 2 broliai Kungiai, Feliksas ir Zigmantas, laiko baigiamuosius medicinos egzaminus.

4204 LS lietuvių sargybų kuopa. Šito seno, garbingo miesto pašonėje, vos už 10 kilometrų nuo Bonos, mažame Uhlberbornio kaimelyje jau 10 metų gyvena 4204 LS lietuvių sargybų kuopa, saugojanti Vytauto Didžiojo vainiką. Kuopai dabar priklauso apie 90 vyrų, iš jų 65 lietuviai. Likusią mažumą sudarę kiti 5 tautybių žmonės.

Kuopos rajoną galima palyginti su gražiai sutvarkytu didelio Suvalkijos ūkininko kaimu, o gal net ir su ištisu bažnytkaimiu. Prieš administracinę pastatą rūpestingai prižiūrimas gėlių darželis. Šalia gyvenamojo namo vešlūs berželiai svyruoja, o didžiuliam kieme skoningai išdėstytos gėlių lysės, ištisi gėlynai.

Garbingoje vietoje vėliavos aikštelė su akmenyje iškalta vytimi bei Gedimino stulpais ir tautinių švenčių metu plevesuojančia lietuviška trišpalve grakščiajame stiebe. Šalia pastatas, papuoštas lietuviškos ornamentikos kryžiumi. Tai kuopos bažnytelė. Iš lauko kuklus barakelis, o viduje skoningai, lietuviškai išpuošta koptelė su gražiu altoriu centre. Virš altoriaus įrašas: „Ausros Vartų Marija, gelbėk Lietuvą“.

Savaime suprantama, yra ir barakas, skirtas kito pobūdžio užsiėmimams — kuopos kantina. Netoli jos, kaip geram ūkininkui priklauso, šūns būda su senuoju gyventoju rudžiu. Rajono gale, nežymiausioje vietoje, tvartai su kiaulėmis... Tai gi, tikras ūkis su visais būtiniausiais reikmenimis ir įrengimais.

Sventė rugsėjo 15. Keletą kartų per metus šiame gražiajame ūkyje atspalaiduojama nuo kasdienių rūpesčių ir minima kuri nors tautinė šventė. Šiemet rugsėjo 15 buvo prisiminta tautos šventė ir 1863 metų sukilimas. Lietuvių kuopa sudarė minėjimui gražius rėmus, o turinį davė Vasario 16 gimnazija ir atsitiktinai apylinkėje pasirodęs svečias iš Cicero (JAV) kun. Petras Patlaba. Jis atlaikė katalikams pamaldas, savo pamokslė iškalė religinę tų sukaktį prasmę. Pamaldų metu giedojo svečiai iš Vasario 16 gimnazijos. Mažutė kuopos koptelė nepajėgė sutalpinti dalyvių. Kaip per atlaisdus kurioje nors Lietuvos parapijoje, dalis maldininkų turėjo likti šventoriuje.

Iškilmingai minėjimą atidarė kuopos vadas kpt. Juozas Matulaitis. Paskaitą skaitė Vasario 16 gimnazijos inspektorius Alfonsas Krivickas, taikliai su pindamas abidvi minimąsias su kaktis į vieną „Vytautinės dvasios“ pyne. Meninėje dalyje Vasario 16 gimnazistai žavėjo susirinkusiuosius išpūdingomis grupinėmis deklamacijomis, akordeono muzika ir Vaidilučių šokiu.

Po programos kuopos vadas apdovanojo gėlėmis meninę programą paruošusiąją mokytoją **Elizą Tamošaitienę**, padėkojo paskaitininkui, jaunimui ir bendrai Vasario 16 gimnazijai, kuri jau nebe pirmą kartą Uhlberborne išpildo lietuviškųjų švenčių programą. Ta pačia proga įteikė iš 4204 LS kuopos narių surinktus DM 200 — auką gimnazijos statybai. Pagal kpt. J. Matulaičio pranešimą, 4204 LS kuopos vyrai nuo 1960 m. statybai jau yra suaukoję DM 1,400. Vasario 16 gimnazijos direktorius padėkojo vadui ir visiem kuopos nariam už jų duosumą, iškalė Vasario 16 gimnazijos, kaip viso pasaulio lietuvių jungties, reikmę ir pareiškė viltį, kad lietuvių dosnumas šiai įstaigai nesilpnės.

Vaišės. 4204 LS kuopa pasižymėjusi vaišingumu. Kam joje kada nors teko būti, tas gali puikiai įsivaizduoti. Šį kartą teko patiesti ant šono vieną iš 6 kuopos paršelių (kitą tikisi gauti Vasario 16 gimnazija). Stalai lūžta šviežiena, puotoja alus, garuoja kavutė... Ir tai ne tik svečiams, bet visiems kuopos nariams. Gimnazistai gausiai apdovanojami šokoladu ir kitokiais skanėstais.

Svečiai. Rugsėjo 15 šventė pasižymėjo svečių įvairumu. Be Vasario 16 gimnazijos ir kunigo P. Patlabos, dar dalyvavo Sielovados direktorius tėv. Alfonsas Bernatonis iš Dieburgo, vienuolė seselė Apolimara iš Putnamo (JAV), seselė Emanuela iš Toronto (Kanada), 4 JAV lietuviai studentai iš Mainzo, JAV aviacijoj tarnaujantis L. Spokas su šeima ir daug kuopos narių bei apylinkės lietuvių šeimų. (Eli)

VAIDILUČIŲ ŠOKIS. Šoka Vasario 16 gimnazijos mergaitės: V. Endriukaiytė, M. Flinderytė, A. Glemžaitė, A. Janulytė, E. Morozovaitė, R. Tamošaitytė.

MIRĖ AGNIETĖ BALTRUŠAITIENĖ

Rugsėjo 14 šv. Marijos vieloje, Elmhurst, Pa., po sunkios ir ilgos ligos mirė Agnietė Baltrušaitienė, sulaukusi 92 metų. Velionė buvo gimusi Lietuvoje. Į šį kraštą atvykusi prieš 60 metų. Visą laiką gyveno Scrantone. Priklausė šv. Juozapo parapijai, šv. Onos draugijai, šv. Pranciškaus trečiajam ordinui. Maldos Apaštalavimo, Gyvojo Rožančiaus ir Altoriaus draugijom.

Velionė buvo pašarvota dukters ir žento — Klementinos ir Stanislovo Žemaičių namuose, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa. Palaidota iš šv. Juozapo bažnyčios rugsėjo 18. Geduton, Pa. Palaidota iš šv. Juozalingas mišias aukojo anūkas kun. Vytautas P. Žemaitis iš Williamsport, Pa., diakonu buvo kun. J. Kazlauskas iš Sugar Notch, Pa., subdiakonu kun.

Vincas J. Pakutka iš Marywood kolegijos, Scranton, Pa. Prie šoninių altorių mišias aukojo kun. Antanas A. Ezerskis iš Wilkes-Barre, Pa., ir kun. Gediminas Jočys, O.F.M., iš Brooklyno, N. Y. Mišiose dalyvavo prel. Juozas V. Miliauskas, pa-

(nukelta į 6 psl.)

PAPARCIO ZIEDO šokyje Vasario 16 gimnazijos mokiniai vaizduoja Pragaro galias. Šokio autorė — mokytoja E. Tamošaitienė.

JAUČIAI JUNGE IR ŠV. PRANCIŠKUS

B. Ramanauskas, O.F.M.

Prancūzų menininkas Theobald Chartran (mirė 1907) viename savo nutapytame paveiksle „Dainuojantis šv. Pranciškus“ jamžino du svarbius šv. Pranciškaus bruožus: darbą ir džiaugsmą. Pranciškus žinojo, jog dykinėjimas padaro nusidėjėliais. Pirmieji pranciškonai už darbą neėmė jokio atlyginimo. Jie nenešiojo jokių vienuoliškų drabužių, buvo apsirengę kaimietiška, keliavo per kraštą, paprastai dviese, ir dirbo laukuose pas ūkininkus už kasdienę duoną. Miegojo daržinėse ir pašūrėse ar kokio kaimo bažnytelės priangyje. Savo reguloje ir testamente šv. Pranciškus savo broliams rašė: „Broliai, kuriems Viešpats suteikė malonę darbuotis, tegul dirba ištikimai ir maldingai“.

Minėtas prancūzų menininkas nupiešė ir **jungą jaučių**, betraukiančių arklą ir paskui bežingsniuojantį šv. Pranciškų. Arklą atstoja neaptašytas medžio kamienas, iš kurio natūraliai išsišakoja arklo noragas ir dvi rankenos. Giliai alsuoja jaučiai. Darbas sunkus Čia yra primintinas šv. Pranciškaus regulos posakis imtas iš Evangelijos: „Nė vienas, kuris prideda savo ranką prie arklą ir atgal dairosi, netinka Dievo karalystei“ (Luk. 9,62).

Šv. Pranciškus vadinamas Dievo giesmininku. Jis beardamas dainuoja. Dainų garsai siekė vešlius Umbrijos slėnius. Kūnas dirbo, o siela mąstė: „Melskis ir dirbk!“

Pranciškus paskutinį savo gyvenimo rudenį (1226 m.) A-

syžiuje, visiškai išsekęs ir beveik jau apakęs, praleido San Domiono vienuolyno sode. Tvirčiausiai buvo įsitikinęs, kad dievišką meilę turėtų jausti ne tik žmonės, bet visi kūriniai. Ragino ir kvietė šlovinti Viešpatį, kalnus, medžius ir vandenį. Jo sukurtoji „Saulės Giesmė“ buvo paskutinioji jo gyvenimo saulėlydžio meilės malda savo Viešpačiui. Giesmė buvo pats šventojo gyvenimas čia žemėje.

Norėdami suprasti šv. Pranciškų ir jo tvirtą paprastumą, turime jį vadinti šv. Pranciškum Nukryžiuotuoju. Kristus jam buvo didis sakramentas.

Kristus yra pagrindinis šv. Pranciškaus dvasiai suprasti raktas, jo būtis kelias, galvojimas, veikimas ir sekimas.

Kardinolas Jokūbas de Vitri, šv. Pranciškaus bendralaikis, rašė apie pranciškonų sąjūdį: „Jie taip rūpestingai stengėsi atnaujinti uolumą, neturtą ir paprastumą primityvios Bažnyčios, savo dvasios troškuliui ir ugnim semti tyrąjį vandenį iš Evangelijos šaltinio, kad sekiotų ne tikrai įsakymus, bet taip pat ir Evangelijos patarimus ir sektų tobuliausią Evangelijos gyvenimo pavyzdį... Tai yra šventas Mažesniųjų Brolių Ordinas ir nuostabi tų žmonių draugija, kuriuos Dievas pašaukė šiom dienom“ (circa 1220).

SPALIO PIRMOSIOS DIENOS

Spalis yra antrasis metuose **Marijos mėnuo** — šv. Rožančiaus. Spalio 13, 1917 metais švenč. Marija paskutinį kartą apsiereikė Fatimoje, prašydama, kad būtų meldžiamasi už nusidėjėlių atsivertimą ir kalbamas Rožančios Dievo pasiūlyjimui išmelti.

Spalio 1 — šv. Remigijaus diena. Šv. Remigijus yra buvęs frankų, dabartinių prancūzų palikuonių apaštalas, krikščijonų karalių Chlodvįgą ir atvertęs į krikščionybę visą tautą.

Spalio 2 — Angelų Sargų diena, nepriklausomoje Lietuvoje policijos šventė. Angelas (graikiškai pasiuntinys) yra Dievo siunčiamas žmogų saugoti,

tačiau ne policine drausme, o antgamtiniu vadovavimu, kuriam žmogus gali ir nepaklusti.

Spalio 3 — Sv. Teresėlės Kūdikielio Jėzaus šventė, prancūzų skaisčios mergelės, misijų apaštalės ir Rusijos globėjos.

Spalio 4 — šv. Pranciškaus Asyžiečio diena, serafiškos dvasios šventojo, Mažųjų Brolių steigėjo, vadinamo antruoju Kristumi.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:

GLenmore 5-7281

ŠV. PRANCIŠKAUS ASYŽIETIS ARIA. Dail. Th. Chartran.

IŠ VISUR

— **G. Vasiliauskienės**, solistės iš Australijos, koncertas Elizabeth, N. J. rengiamas spalio 19. Rengia LB New Jersey apygarda.

— **Pranas Zukauskas**, gyv. Los Angeles, Calif., lankėsi Vilniuje ir Rygoje, tačiau negavo leidimo nuvykti į savo tėviškę. Los Angeles jis yra šv. Vardo draugijos pirmininkas šv. Kazimiero parapijoje.

— **Zeferinui Juknevičiui**, gyv. Argentinoje, sueina 50 metų. Jis yra Argentinoje gimęs ir jau 16 metų vadovauja lietuvių radijo valandai; yra išvertęs į ispanų kalbą keletą knygų ir daug straipsnių, liečiančių Lietuvą.

— **Dainavos ansamblis** iš Chicago pakviestas dainuoti parapijos šventėje spalio 12 St. Catherine's, Kanadoje. Parapijos klebonu yra T. B. Mikalauskas, O.F.M.

— **Dr. Pijui Grigaičiui**, socialdemokratų veikėjui, Naujienų redaktoriui ir ilgamečiui Alto sekretoriui, spalio 6 sueina 80 metų. Iš Lietuvos, Suvalkijos, jis turėjo pasitraukti 1905 metais dėl dalyvavimo revoliucijoje prieš caro valdžią.

— **Joakimas K. Padvaiskis**, baigęs pirmuoju Buenos Aires katalikų universitetą, pakviestas tame pačiame universitete dėstyti ekonomijos mokslų.

— **Kun. Aleksandras Bubllys, marijonas**, žymus misijonierius ir Marianopolio aukštesnės mokyklos mokytojas, yra miręs prieš 25 metus, rugsėjo 23.

— **Lietuviai Argentinoje** — šiuo vardu Buenos Aires yra išleistas iliustruotas 80 puslapių leidinys.

— **Kipras Bielinis**, buvęs nepriklausomos Lietuvos seimo narys, gyvenęs dabar New Yorke, socialdemokratų veikėjas, Vliko ir Lietuvos Laisvės Komiteto narys, parašęs stambius savo prisiminimus iš 1905 metų revoliucijos ir ankstyvesnių laikų, rugsėjo 26 sulaukė 80 metų. Jis yra sūnus garsaus knygnešio Jurgio Bielinio, praminto „Knygnešių karalium“, mirusio 1918 m.

— **Kun. Stasys Žilys**, gyv. Romoje, piešia šv. Kazimiero paveikslą lietuvių šv. Kazimiero bažnyčiai Los Angeles, Calif.

— **Ramūnas Valteris**, gyv. Anglijoje, baigė Birminghamo universitete inžinerijos mokslus ir tame pačiame universitete gavo mokslinį darbą ir ruošiasi daktarui. Naujas inžinierius yra gimęs Kaune 1941 m.

— **Dr. Jonas Mūraška** yra pakviestas moksliniam darbui Montrealio universitete, Kanadoje.

— **Roma Mastienė**, gyv. Chicagoje, konkurso keliu laimėjo varžbas dainuoti operoje „Carmen“, kurią stato naujai susikurusi draugija.

Naujausias knygos —
MARIUS KATILISKIS
ŠVENTADIENIS
UŽ MIESTO
Rinktinės novelės iš visos autoriaus kūrybos. Dail. A. Kurauko iliustracijos ir knygos apipavidalinimas. Liuksusinis išleidimas, kieti aparai, 355 psl., \$5.00.

SALLY SALMINEN
KATRYNA
Išgarsėjęs švedės romanas iš Baltijos žvejų gyvenimo. Du tomai vienoje knygoje, 565 p., kieti aparai, \$5.00. Abi knygos išleido čikagieškė TERRA. Užsisakykite jas abi ar bet kurią iš jų, kartu pridėdami ir čekį — knygos bus jums tuojau prisistos paštu.

TERRA
3237 West 63rd Street
Chicago 29, Ill.

LIETUVOS KANKLĖS
Pirmoji lietuviškam pasauli kanklių muzikos plokštelė, įgrotą Vysk. M. Valančiaus mokyklos Clevelande kanklių ansamblio, vadovaujamo Onos Mikulskienės. Kaina JAV: Stereo \$4.95 • Hi-Fi \$3.95
Užsienyje užsisakant reikia pridėti persiuntimo išlaidas
Užsisakyti galima siunčiant pinigų adresu:
TAUTINIS KANKLIŲ ANSAMBLIS
19700 Renwood Avenue Tel. 485-4942 Euclid, Ohio, 44119

KAS ŽYGIUOTŲ PIRMIEJI

Zvirblis BePastogis, atsiga-
ves po vasaros karščių, turi ma-
lonaus garbingumo jums pa-
teikti tokią spaudos apžvalgą,
paimtą iš Europos Lietuvis Nr.
777, rugsėjo 10 dienos:

Visi stebėjome gražiai ir
tvarkingai vykusias demonstra-
cijas Washingtone. Apie jas
labai daug rašė pasaulio spau-
da, rodė televizija ir pasakojo
radijas.

Sunday Telegraph savo ve-
damosiose pastabose ir klausia,
ar mes kada nors matysime sa-
vo gyvenime panašias demon-
stracijas Kremliuje? Ir jeigu jos
kada nors ir įvyktų (gal būt,
tik pagal komunistų partijos į-
sakymą), kas pirmieji žygiuo-
tų? Pagal laikraščio nuomonę,
pirmieji žygiuotų dviejų mili-
jonų žydų atstovai, nes jie yra
žemiau privilegijų.

Toliau laikraštis nurodo, kad
jie negali asimiliuotis su ru-
siais ar gyventi savitą žydišką
gyvenimą, nes profesijos ir vie-
šas savitas gyvenimas jiems
uždrausta. Jie, girdi, ten ne-
gali organizuoti ar emigruoti.
Pusė aukų, nuteistų už "eko-
nomininius nusikaltimus", yra žy-
dai.

Nežinau, kas žygiuotų antrie-
ji. Tačiau, mano giliu įsitikini-
mu, žydai pirmieji neįgyviavo
ir neįgygiuotų. Ir žygiuotų, gal
būt tik paskutinėse eilėse.

Puikiai atsimenu, kai Sovie-
tai pirmą kartą okupavo Lietu-
va, dauguma Kauno žydų su
džiaugsmu sutiko raudonarmie-
čius miesto gatvėse. Jaunos žy-
daitės kabinosi raudonarmie-
čiams ant kaklo ir lietuvių iš-
augintomis gėlėmis puošė jų
suklerusius ir tarškančius tan-
kus. Žydo nebuvo galima pava-
dinti tada žydu, nes jie išžeis-
davo ir skūsdavo komunistų
partijai.

Pažūrėkime į sovietinius šni-
pu sarašus. Ar ten yra ne di-
desnė dalis žydų? Tik, žinoma,
ten jie slepiasi ir nesisako, kad
yra žydai. Šita garbė žydai ati-
duoda kitoms tautoms.

Ar sovietinis šnipas mums
gerai žinomas Vilkiškių žy-
das Dr. Sobolevičius prisipaži-
no, kad jis yra žydas, kai jį
pagavo bešnipinėntį sovie-
tams? Ne. Tada jis buvo lietu-
vis.

Mes dar šiandien gauname
laiškų iš Lietuvos, kuriuose
skundžiamasi, kad žydai čia vi-
sur lenda, kad jie yra privile-
giuoti.

Kas gi iš tikrųjų ten žygiuo-
tų pirmieji?

Man atrodo, kad Kremliuje
žygiuotų ne tie, kurie nuteisti
už vadinamuosius ekonominius
nusikaltimus, o tie, kurie ėjo
mirti už savo krašto laisvę, ku-
rie sovietiniuose kolchozuose ne-
ša baudžiavą, kurie buvo lais-

TAUTOS ŠVENTĖ P. AUSTRALIJOJE

Adelaidėje iškilmingai pami-
nėta tautos šventė rugsėjo 8.
Išvakarėse L'et. Kat. Moterų
draugija turėjo savo pamaldas.
Tuo' no pamaldų draugijos nar-
ės Katalikų centre ėmė tvar-
kinti sale ir repreti Lietuvos pri-
siminimų parodą, kurioje buvo
išstatyta iš Lietuvos atvežtų
juostų, audinių ir kt. Pusdeš-
ris išstatė Lietuvos pašto žen-
klus. Parodą aplankė apie 200
žmonių.

Lituanijos choras, vadovauia-
mas muz. V. Šimkaus, su tau-
tiniu šokėiu grupe ir akordeo-
nistas išpildė programa P. Aus-
traliijos našlėms, kurios su vai-
kais stovyklavo vienoje stovyk-
loje. Koncerto metu buvo su-
pažindinta su Lietuva ir su dai-
nomis bei šokiais.

Sekmadienį, rugsėjo 8, prie
lietuvių namų buvo iškelta Lie-
tuvos vėliava. Pamaldos buvo
šv. Kazimiero koplyčioje, kur
šventei pritaikyta pamokslą pa-
sakė kun. A. Kazlauskas.

Šventės minėjimą rengė Lie-
tuvių Bendruomenės Adelaidės
apylinkė. Buvo numatytas P.
Andriušio paraštas specialus
vaidinimas "Vain'kavimo išva-
karėse", bet, susirgus režisier-
iui J. Neverauskui, programa
buvo pakeista. Choras išpildė
daugiau dainų ir tautinių šo-
kių grupė — šokių.

Paskaita skaitė V. Petkūnas.
Solo dainavo M. Pečiulienė.
Zmonių buvo pilna salė. Po
programos visi dalyvavo vėlia-
vos nuleidime. V. Jankauskas

A. Baltrušaitienė

(atkelta iš 5 osl.)

rapijos klebonas, prel. Jonas F.
Boll-Baltusevičius (Scranton),
prel. Joseph A. Quinn (Scranton)
prel. Mykolas Kemežis
(Elizabeth), nemažas būrelis ku-
nigū, seserų vienuolių.

Mišių metu giedojų apylin-
kės lietuvių parapijų vargoni-
ninkai: Alfonsas Bulevičius iš
Scranton, Jonas Saučiūnas iš
Kingston, Petras Karašauskas
iš Wilkes-Barre ir Jokubas Va-
raitis iš Luzerne.

Giminiu ir kitų žmonių buvo
pilna šv. Juozapo bažnyčia. Ve-
lionė palaidota šv. Marijos ka-
pinėse Elmhurst, Pa. Laidoji-
mo ape'gas atliko sūnaitis ku-
nigas Vytautas P. Zemaitis su
asista.

Nulūdime paliko dukteri ir
žentą Klementiną ir Stanislovą
Zemaičius, pas kuriuos gyve-
no, sūnų Joną Baltrušaitį Det-
roite, Mich. sūnaitį kun. V.P.
Zemaitį, dukraitę seselę Mari-
ją Elzbieta ir dukraitę Mrs.

vi, o šiandien paversti soviet-
niais dvidešimto amžiaus ver-
gais.
Pagaliau mes matėme anais
metais Rytų Vokietijos darbi-
ninkus, žygiuojančius ir pra-
šėnčius tik duonos ir laisvės.
Mes matėme žygiuojančią ir

BŪSIMIEJI MŪSŲ VEIKĖJAI AUGA ORGANIZACIJOSE IR STOVYKLOSE

"Baigęs rugsėjį. Po orą bai-
liai voratinkliai draikės be vė-
jo, šypojo saulė; bet jos spin-
duliai tarytum sudiev tekalbė-
jo".

Taip Maironis apdainavo Lie-
tuvos spalvotas rudens dienas.
Rugsėjo dienas jaunimas gerai
žino — tai mokslo metų pra-
džia. Vieni pradeda savo pir-
masias dienas mokykloje, kiti
jau kopija aukščiau, dar kiti —
jau gerokai aukštai, aukštesnė-
se mokyklose. Tai jaunimo
gražiausias gyvenimo laikas,
kada niekas nerūpi, kada dar
yra savo mielų tėvelių globoj.
Praverus kolegijų duris, daugė-
lis iš jų susiduria su pragyve-
nimo klausimu, nors ir tada
jaunystė vis dar tokia graži!

Stai, Brocklyno šeštadieninė
mokykla. Kiek čia triukšmo pir-
mą dieną po vasaros atostogų,
kiek čia pasakojimų ir juoko.
Kiekvienas nori pasakyti pir-
mas apie savo nuotykius pajū-
ry, stovykloje. O žiūrėk, ma-
mos rankos įsikibę, pirštukas į
burnytes išpaudę, stovi būsi-
mieji darželio auklėtiniai ir pa-
garbiai žiūri ir vyresniuosius sa-
vo draugus, kurie zuja laiptais
aukštyr ar žemyn, kol juos rū-

Leokadiją Donaravičienę iš
Lansdowne, Pa., ir 2 provai-
kius.

Laidotuvėmis rūpinosi direk-
torius C.A. Kizis iš Pittston,
Pa.
Zemaičių šeima yra dėkinga
kunigams, seselėms, giminėms
ir draugams už užuoiautos žo-
dį, užprašytas mišias. (V. Ž.)

kovojančią Vengriją. Jie žy-
giavo prieš Kremiaus priespau-
dą ir tironiją. O kur buvo tų
kraštų žydai?

Aš neka'bu visų lietuvių var-
du. Tai yra mano nuomonė,
paremta patirtimi ir giliu įsiti-
kinimu. J. Girdys

pestingi mokytojai sutvarko
klasėse. Jie tėvelių atvedami į
tą mokyklą, kad įgytų žinių
apie Lietuvą, lietuvių kalbą, lie-
tuviškus papročius ir t.t. Vai-
kai gerai išmoksta lietuvių kal-
bos, Lietuvos istorijos, geogra-
fijos, kiek jų mažos galvutės
sugeba suprasti. Bet baigia tą
mokyklą, ir visa pradeda už-
miršti. Kas daryti, kad liktų sa-
moningais lietuviams visą laiką?

Jaunimo organizacijos

Čia ateina į pagalbą mokyk-
linio amžiaus jaunimo lietuviš-
kos organizacijos. Lietuviško-
se mokyklose įgytas žinias jos
įveda į visuomeninį gyvenimą,
moko aktyvumo ir susidraus-
minimo. Tai būsimieji, aktyvūs
Lietuvių Bendruomenės nariai.
Lietuvių Bendruomenės, man
rodos, galėtų ir raštu pakvies-
ti kiekvieną baigusį aukštesnią-
ją mokyklą jaunuolių stoti į vie-
tos apylinkę. Bendruomenė tu-
rėtų daugiau globoti ir remti
mokyklinio jaunimo organiza-
cijas ir tautinių šokių grupes,
nes jos atstovauja ne tik mo-
kyklai, bet ir lietuvių visuo-
menei.

Lietuviškos organizacijos
(mokyklinio amžiaus) šiame
krašte yra stipriausios iš visu ki-
tų tautybių organizacijų. Vie-
na iš tokių New Yorke yra
moksleivių ateitininkų kuopa
Marijos Pečkaukaitės vardo.
Ji priklauso Moksleivių Ateiti-
ninkų Sąjunga, kuri kartu su
Studentų Ateitininkų ir Sen-
draugiu Sąjungomis sudaro Ate-
itininkų Federaciją. Tai gry-
nai pasaulėžiūrinė, tautinė, kul-
tūrinė lietuviška organizacija
New Yorko moksleiviai ateiti-
ninkai.

Ateitininkų kuopos nariai tu-
ri savo paskaitas, referatus, dis-
kusijas, ideologinius kursus,
stovyklas. Ruošiamos meni-
nės programos, minėjimai, pa-
silinksminimai, žaidimai. Ku-
pa turi savo vėliavą, kurią
dažnai matome iškilmingai į-
nešama lietuviškoje bažnyčio-
se. Ja lydi visada didelis ge-
rai drausmingų ir organizuotų
kuopos narių būrys. Dalvva-
ja bažnytinėse bei tautinėse
šventėse, minėjimuose, kai
kur net atlieka programas.
Kasmet ruošia savo tėveliams
šeimos šventę, motinos dieną,
velkaičių ritinėjimą, palaiko
tradicinius ateitininkiškus ben-
drus pusryčius, priimdami drau-
ge šv. komuniją.

Dažnai moksleivius ateitini-
kus matome New Yorko vyčių
ar skautų suruoštuose minėji-
muose ir šventėse. Tie mokslei-
viai ateitininkai, kurie priklaus-
o ir skautam, spėja ir ten da-
lyvauti. Daug iš jų yra puikūs
deklamuotojai, geri skaitytojai,
o tu lietuviška ai'ki kalba gali
sukelti pavydą tiems, kurie
taip vengia lietuviškai kalbėti.

Pernai jaunučius ir jaunes-
nius moksleivius ateitininkus
matėme vaidinant "Kur tu esi,
Mamyte?", Varlių karalių, mal-

da "Tėve mūsų", Maironio
Medvėgalio kalna, Lietuviškas
vakaruškas, girdėjome dekla-
muojant, skambinant, pianu ir
grojiant smuiku. New Yorko
lietuviško radijo klausytojai bu-
vo sužavėti jaunųjų ateitinin-
ku eilėraščių pynė, kuri buvo
skirta paminėti Lietuvos parti-
zanams ir liūdnam birželiui.

Jaunučiai leidžia mėnesinį
laikraštėlį "Jaunutis", kur pa-
tys rašoi ir iliustruoja. Vyres-
nieji gausiai dalyvauja ideolo-
giniuose kursuose, vasaros sto-
vyklose. Pavasari daromos iš-
kylos ir gamta, kur dalyvauja
ir jų tėveliai bei draugai. Kai
vyresnieji moksleiviai bando
aiškinti gyvenimo klausimus
diskusijomis, jaunučiai atlieka
darbus "praktiškai": lip do-
ką nors iš molio, diešia, dai-
nuoja lietuviškas daineles, su-
ka ratelius, žaidimus.

KVIETIMAS

Kuopa susideda iš trijų bu-
relių: jaunučiai (nuo darželio

iki IV skyriaus), jaunesnieji
(V-VIII skyrius) vyresnieji ate-
itininkai (High School). Jiems
vadovauja ir padeda veikti ku-
pos dvasios vadas, būreliu va-
dovai ir tėvų komitetas. Ku-
pos scenos pasirodymai žino-
mi ne tik moksleivių tėveliams
ir New Yorko sendraugiams,
bet ir toms mamytėms, kurios
atvažiavo į šį kraštą prieš 50
ar daugiau metų, ir kitai lie-
tuviškai visuomenei.

Mamytės ir tėveliai, nepavy-
dėkite jaunystės savo vaikam,
nes tos gražios nerūpestingos
dienos jiems prabėgs, kaip ir
jums prabėgo. Nesendinkite sa-
vo jaunimo, nes ir jūs dar bė-
gat lenktynių su laiku. Leis-
kite jaunimui pabūti dar "vai-
kišku", tegul jis praleidžia lai-
ką taip, kaip jo amžiui tinka.
Rašykite jaunimą į lietuviškas
organizacijas, nepakenks jam
truputį drausmės ir kultūrinio
bendradarbiavimo lietuviškoj
aplinkoje. Geriau bus, kai ma-

RADIJO PROGRAMOS

BOSTON, MASS.

Vedėjas
JONAS J. ROMANAS, Sr.
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmadieniais nuo 11 iki 12 vid.

BOSTON, MASS.

Vedėjas
STEP. MINKUS
WLYN — 1360 kilocycles
Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BROCKTON, MASS.

Vedėjas P. VISCINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
AM bang. 1190 kil.—FM bang. 105.7
meg. iš WKOX, Framingham, Mass.
Sekmadieniais 8 - 9 val. ryte

DETROIT, MICH.

Vedėjas RALPH J. VALATKA
WJLB, 1400 banga
15756 Lesure, Detroit 27, Mich.
Broadway 3-2224
Šeštadieniais 4:30 - 5:30 popiet

HARTFORD, CONN.

Ved. ALG. DRAGONAVICIUS
WPOP, 1410 kil.
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel. CH 9-4302
Sekmadienį — 11 - 12 val. diena

PHILADELPHIA, PA.

WTEL, 860 banga
Ved. ADOLFAS GAIGALAS
335 Titan St., Philadelphia 47, Pa.
Howard 7-4176
Šeštadieniais nuo 3:30 - 4:00 v. p.p.

WATERBURY, CONN.

WWCO — banga 1240-1000 kil.
Ved. ANT. PALIULIS
321 Robinwood Road
Hran. Ed v. Melnikas
Sekmadienį — nuo 12:30 - 2 val. p.p.

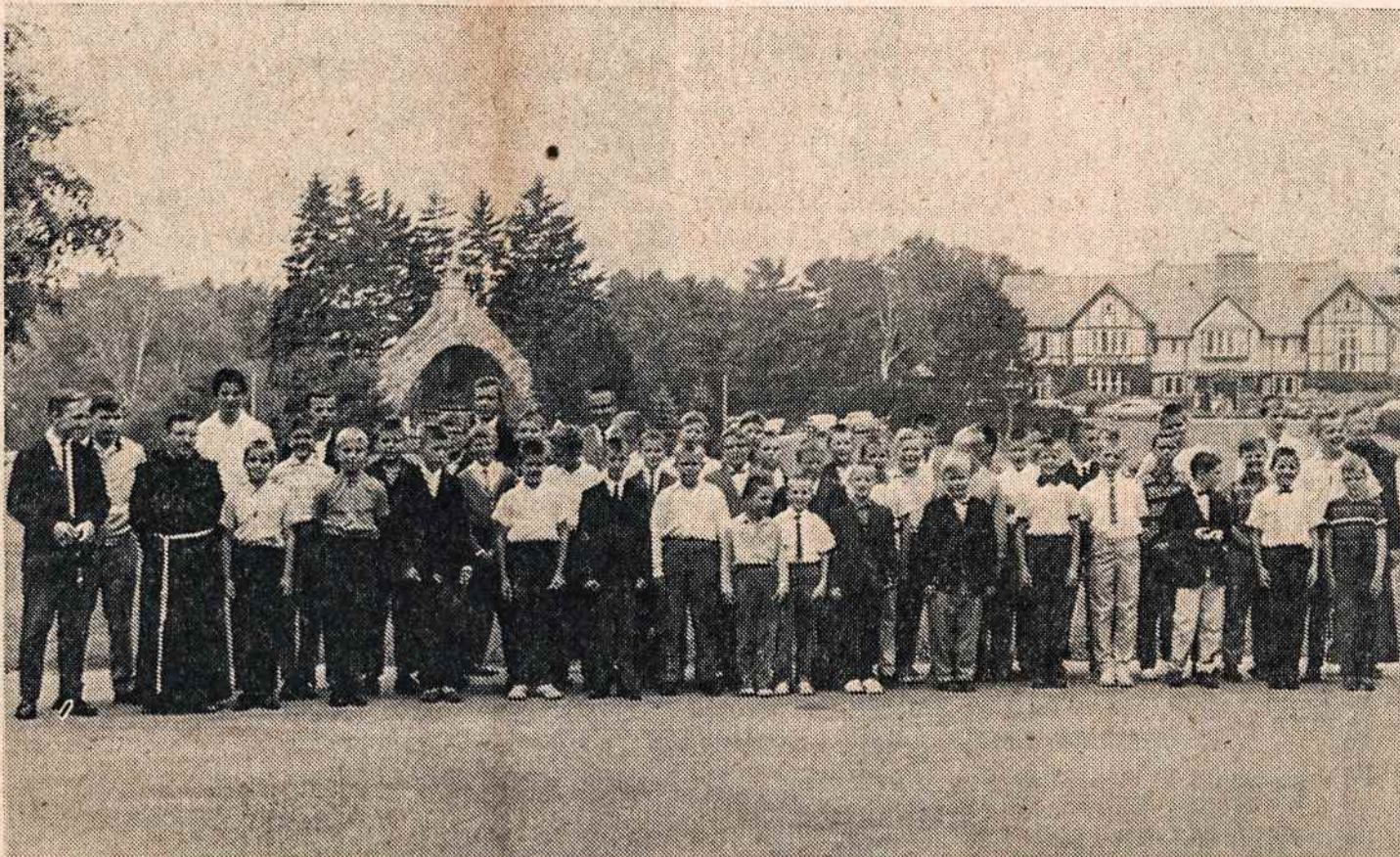
CHICAGO, ILL.

SOPHIE BARCUS — šeimos radijo
programos. Radijo stotis WOPA —
Oak Park, Ill. AM 1490 kil.; FM
102.7 mezac. kasdien 10-11 val. r.:
8-št. - sek. 8:30-9:30 val. r.: Lietu-
viškos vakaruškos pirm. 7-8 val. v.

McKEESPORT, PA.

WEDO, 810 banga
Vedėjas
Kun. ALF. SUSINSKAS
706 Talbot Avenue, Bradock, Pa.
Sekmadieniais nuo 1:30 val. o.p.

žas pipirukas ar aguonėlė pa-
deklamuos scenoj dvi eilutes,
padainuos lietuviškas daineles,
negu apsikabines visokiais ta-
riamais ginklais, vaidins "good
and bad guys" ir gatvėje pa-
megdžios baisius vaizdus, ku-
riuos mato televizijoje. R.J.P.

KENNEBUNKPORTO vasaros berniukų stovykla su savo vadovais ir tėvais pranciškonais.

VASAROS berniukų stovykla Kennebunkporte kelia vėliavas.

DISKUSIJOS prie pusryčių stalo, kai vadovai nususukę į šalį, iš berniukų vasaros stovyklos Kennebunk-
port, Me. Visos nuotraukos B. Kerbelienės.

BŪSIMIEJI beisbolo meisteriai vasaros berniukų stovykloje Kennebunkport, Me.

TIK VIENAS DOLERIS

Kas prisiųs 1 dol. su nauju adresu, gaus DARBININKĄ susipažinti iki šių metų pabaigos. Kas prisiųs 5 dol., gaus vienerių metų.

Kviečiame pasinaudoti metų pabaigos papiginimu ir užsakyti DARBININKĄ sau arba artimiesiems. Paraginkite draugus bei pažįstamus arba prisidėkite auka, kad galėtume siuntinėti tiems, kurie nori skaityti, bet negali užsimokėti. Prašome pasinaudoti užsakymam šia atkarpa.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y.

Prašau siųsti laikraštį adresu:

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Užsakė .....

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Norite geros meniškios fotografijos —

PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ
Ivairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

Ilgą grojimo plokštelę —

MYLĖSI LIETUVĄ IŠ TOLO

II-sios Dainų Šventės rinktinė
High Fidelity — \$4.00 Stereo — 5.00

Galima įsigyti:

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE
910 Willoughby Ave., Brooklyn N. Y. 11221

Užsakymai iš kitų vietovių priimami adresu:

K. KASAKAITIS
4719 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 UNION AVE. BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EV 7-2089

JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinų, konjakų, midų — šventėms bei kitokioms progoms.

HOLY LIGHT

BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ

RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

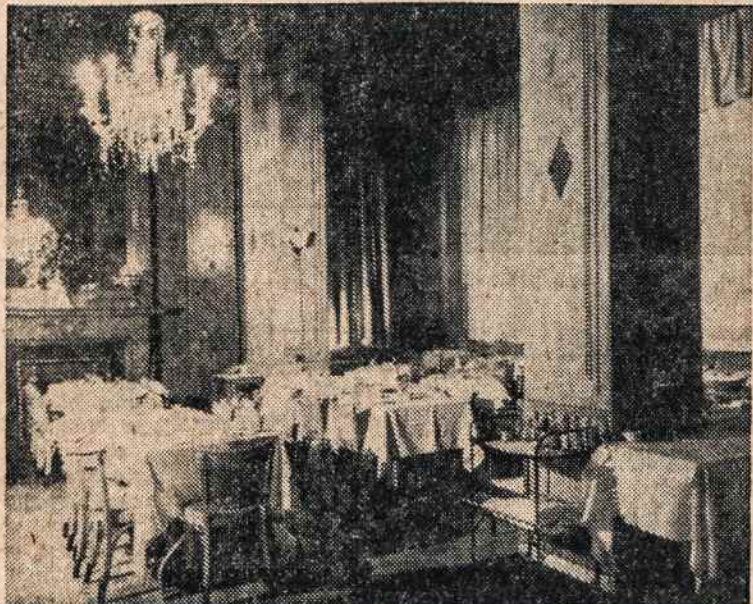
B. KUCINSKAS, sav.

280 BOERUM ST., BROOKLYN 6, N. Y.
(212) GL 6-0200 Resid. ILLinois 8-7118

FESTIVAL RESTORANAS IR BARAS

VACYS STEPONIS, savininkas

40 East 26th Street, New York City, N. Y. • MU 3-2928
GERI PIETOS IR VAKARIENĖS — JAUKUS BARAS

Salės vestuvėms, susirinkimams ir kitiems pobūviams
Salėje gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŲ SUSIRINKIMAMS SALĖ NEMOKAMAI
Mielai kiekvienas bus sutiktas

NAUJI ŽURNALAI

Aidai, rugsėjo mėn. numeris.
Rašo: Pranas Garšva — Tautinė parapija išėjimoje, Mykolas Vaitkus — Žvelgiant atgal (spausdinama ir jo eilėraščių), Pr. Pauliukonis — Amerikos lietuvių istorija kaip tautinio auklėjimo priemonė, Vyt. Alantas — Šventaragis sutinka Ramunę, Leonardo Andriekaus eilėraščiai, Vaclovas Čižiūnas — Mūsų politinės vienybės ir strategijos klausimu, dr. p. skardžius — Dievas ir perkūnas. Apžvalgų skyriuje randama: J. Gimbutas — Lietuvos meno istorijos tyrinėjimai, J. V. recenzuoja K. Bielinio — Teroro ir vergijos imperiją, M. Šileikis — Dail. J. Paukštienės paroda, St. Daunys — Antroji tautinių šokių šventė, K. Moccus — Organizaciniai klausimai.

Karys, rugpiūčio rugsėjo numeris, skirtas 1863 metų sukilimui paminėti. Pagrindinius straipsnius apie sukilimą parašė dr. V. Sruogienė. Žurnalą redaguoja Zigmantas Raulinaitis.

Lietuvos pajūris, nr. 2. Leidžia Kanados Mažosios Lietuvos Bičulių Centro valdyba. Redaguoja A. Lymantas. Per metus išėina 4 numeriai.

PRISIMINKITE KAIMIETISKO KUMPIO SKONI!

Niekur nerasite geresnio kaimietiško skonio kumpio, pagaminto pagal senoviskus papročius, visuose europietiškuose valgiuose. Moksliški maisto tyrinėjimai aiškiai įrodo, kad valgio skonis padaro valgi skanų patrauklų ir pasotinanti. Skonis turi nuostalgą ypatybę. Jis primena mums praeitį. Tikras lenkiškas kumpis turi šį skirtingą skonį, kuris yra vienintelis. Tai buvo pasiekta tradiciniu kaimietišku bei ilgočiu šio kumpio gaminimo būdu ir vartojimu tik pačios geriausios kiaušienos.

Kai pirksite maistą, reikalaukite visose krautuose tikro **Importuoto lenkiško kumpio**, kuris užsitarnavo "Housekeeping" žurnalo nepaprastą įvertinimą. Nepamirškite kartu pirkti ir importuotą **lenkišką kiaušieną**. Lenkiškas kumpis ir kiaušiena yra pakuojuama pagal Amerikos valdžios reikalavimus. Reikalaukite tikrų importuotų lenkiškų mėsos produktų. (Sk.)

REAL ESTATE

ANDRE MULLER
Contracting Corp.
Route 25A & Harrison Ave.
Miller Place, L. I.
General Contractors and Builders,
Custom House Building. Building
plots available in Port Jefferson
and Miller Place. — SH 4-2177

SEAFORD

NEW HIGH RANCH, 6 Rooms, 3
Bedrooms, 1 1/2 Baths, Cabinet lined
kitchens, full basement attached,
garage — \$18,990 — BUILDER:
CA 1-5511

H. W. MALE & FEMALE

I NEED HELP
WOULD YOU LIKE TO SELL?
Call Mr. Reilly — UL 4-6159

INZ. ANTANAS ŠIDLAUSKAS ir Ramalda Buragaitė susituokė rugpiūčio 31 Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

PRANCŪCIJA KOVOJA SU PINIGŲ INFLIACIJA

Daugelį kraštų, neišskiriant ir JAV, kančią pinigų vertės mažėjimas, kuris yra palietęs ir Prancūziją, nes nuolatos prekės brangsta (infliacija). Kiekvienas kraštas savomis priemonėmis kovoja prieš šią ekonominę negerovę, nuo kurios paprastai daug nukentė smulkieji pinigų taupytojai (mažasis žmogus). Ir tai darosi tuo pačiu metu ir tempu, kai kraštų ūkis žydėte žydi ir stambioji pramonė bei prekyba duoda didelius pelnus.

Kaip iš Paryžiaus rašoma (The New York Times, rugsėjo 24 d.), Prancūzijos vyriausybė ėmėsi naujų priemonių to "mažojo" žmogaus santaupoms apsaugoti, kad ne tik tos turimosios santaupos nemazėtų, bet, krašto ūkiui augant, smulkiosios žmonių santaupos galėtų dar pasinaudoti didžiaisiais įmonių pelnais. Kartu norima surinkti ir laisvai laikomąjį pinigą ir jį investuoti į pramonę bei kitas ūkio šakas, nes vis neužtenka investacinio kapitalo. Tuo pačiu norima žmones apsaugoti nuo nereikalingo išlaidumo ir nuo inflacijos.

Viena iš tokių priemonių yra **Investavimo Fondai** (Mutual), kurie JAV sėkmingai veikia jau per 20 metų; jie visiems tau-

pytojams labai lengvai ir paprastai prieinami. Kaip praeities praktika rodo, per ilgesnį metų eilę (5-10-15) JAV minėtieji fondai smulkiąsias į juos investuotąsias santaupas padidino 3-5 kartų ir daugiau. Tuo tik nenukentėjo nuo pinigų inflacijos, bet, priešingai, jo santaupos automatiškai žymiai išaugo.

Pradžiai numatyta, kad Prancūzijoje bus įsteigti 4 **Investavimo (Mutual) Fondai** su pradinio kapitalu ne mažiau kaip po 20 milijonų frankų (apie 4 mil. dol.). Šie kapitalo 90 procentų turės būti investuoti į prekybą, pramonę ir kito stambaus verslo įmones, kurias parinks atitinkami specialistai-ekonomistai.

Prancūzijos Investavimo Fondai veiks tokiais pat principais, kaip ir JAV: parduodamųjų fondų šerų kainos dėsinsis su kainomis superkamųjų šerų, kai juos šerinkai norės parduoti, minus prekybinis patarnavimas. Investavimo Fondų šerų kainos reguliuojasi su kitų vertybių popierių kainomis, vertybės popierių biržose (stock exchange). Jų kainos kasdien skelbiamos didesniuose laikraščiuose. J. Audėnas

WINTER GARDEN TAVERN

Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

Salė vestuvėms ir kitokioms progoms. Be to, duodami polidoviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rusies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno

103-55 LEFFERTS BLVD RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-3544

WHITE HORSE TAVERN baras - restoranas

PRANAS BRUCAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

Salė VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM IR KITIM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 9-5077

buvusi J. MIRONO MAISTO KRAUTUVE
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. • Tel. Stagg 2-4329

Papildomomis kainomis primame užsakymus

VESTUVĖM ir POBŪVIAM

Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
— We take all orders special price for Weddings and Parties —
Home-Made Bologna

— HAVEN REALTY —

JOSEPH ANDRUSIS — Real Estate — Insurance

Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.

Kasdien nuo 9 iki 9 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės

INSURANCE - REAL ESTATE

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.

Tel. Virginia 6-1800

PARK-HILL REALTY

REAL ESTATE & INSURANCE

84-17 JAMAICA AVE.

WOODHAVEN 21, N. Y.

Virginia 3-1477

Cia Jūs rasite didelį pasirinkimą gražių namų, sklypų, apartamentų ir tai žemiausiomis kainomis. Cia galite visokeriopai apsidrausti; cia užpildomi valstybinių mokesčių - taksų blankai.

ALBERT F. PETERS - Petruskas

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai
Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai

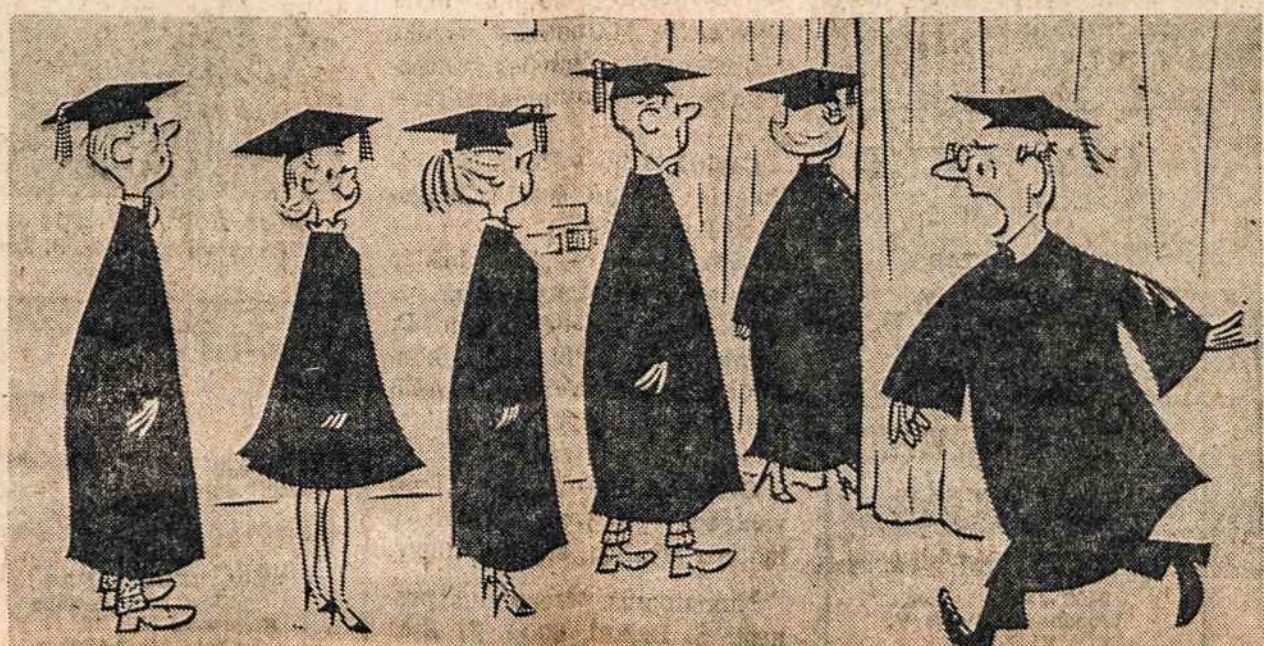
DALIA ir ALBERTAS RADŽIŪNAS, sav.

36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.

Telefonas STagg 2-5938

Viešbutis NIDA, prie Atlanto, atdaras visus metus
Asbury Park, N. J. • 7-tos ir Park Ave. kampe • Tel. PR 4-7788
Svarūs kambariai, rami vieta, pigūs ir skanus maistas. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. — Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusais.
P. ir C. Mačiuliai, savininkai

NAUJUS MOKSLO METUS pradant tarp naujų pr ofesorių pasireiškė ir nauja mada...

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Dr. Vytautas Vygantas, Pax Romana pirmininkas, praėjusį savaitgalį lankėsi Zenevoje, Šveicarijoje, kur dalyvavo Pax Romana centro valdybos posėdyje. Tarėsi dėl Pax Romana kongreso, kuris numatomas sušaukti kitais metais Washingtone. Taip pat Pax Romana vadovybė visą dieną posėdžiavo su pasaulinio protestantų studentų sąjūdžio vadovybe.

Tėv. Justinas Vaškys, OFM, Maspetho lietuvių bažnyčioje praveda tridienį prieš šv. Pranciškaus šventę. Pamokslus sakos vakarais 7:30 v. ir kviečia atsilankyti visus apylinkės tretininkus iš Brooklyno ir iš New Jersey. Bus specialūs pranešimai apie tretininkų tikslus ir pasauliečių apaštalavimą.

Solistės Lionės Jodytės koncertas įvyko rugsėjo 29 vakare Town Hall. Koncertas praėjo su pasisekimu. Palankiai įvertino New York Times kritikas, pasidžiaugdamas jos išpildytomis lyrinėmis dainomis.

Vytas Valaitis, fotografas, ketletą metų dirbęs Newsweek žurnale, prieš mėnesį pasitraukė iš darbo ir sėkmingai verčiasi kaip laisvas fotografas, gaudamas užsakymų iš didžiųjų Amerikos laikraščių bei žurnalo. Fotografuoja dažniausiai Amerikos visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo įžymybes. Jo nuotraukų paroda, buvusią rugsėjo mėn. "Parents" žurnalo galerijoje, teigiamai įvertino New York Times.

Prel. Klemensas Razminas, kuriam neseniai buvo padaryta operacija, iš šv. Juozapo ligoninės Paterosone išvyko poilsio į Villa Maria Joseph, Newtown, Pa.

Marironio šeštadienės mokyklos tėvų susirinkimas įvyks spalio 5, šeštadienį, 12 val. mokyklos patalpose. Tėvų komitetas kviečia visus tėvus dalyvauti.

Studentų ateitininkų susirinkimas bus spalio 4, penktadienį, 7:30 v. pas ponus Skobeikus, 85-27 125 Str., Richmond Hill, N.Y. Programoje diskusijos tema — ateitininkam daromi priekaištai.

Angelių Karalienės parapijos Maldos Apaštalavimo draugija rengia laimėjimų vakarą spalio 5 d. 4 v. popiet parapijos salėje.

Liet. Kat. Moterų S-gos 12 kuopa spalio 6, sekmadienį, 12 v. Aušros Vartų parapijos salėje kviečia visas nares pasitarti svarbiais reikalais.

Woodhaveno moterų komitetas pranciškonų naujoms statyboms paremti ruošia susipažinimo popietę lapkričio 17, sekmadienį, nuo 3 v. iki 10 v. v. Kolumbo vyčių salėje, 86-22 85 St., Woodhaven. Bus įvairi programa. Įėjimas tik 50 centų.

Brooklyno - Queens Lietuvos vyčiai lapkričio 17 rengia vaidinimą, stato A. Gustaičio "Sekminių vainiką". Anksčiau buvo skelbta, kad vaidinimas bus lapkričio 10, bet dabar dėl susidėjusių aplinkybių nukėlė savaitę vėliau.

Pabaltijo naujosios literatūros vakarą rengia tarptautinis P.E.N. klubas spalio 4 d. 7:30 v.v. Donnell Library Center salėje, 20 West 53 St., tarp 5-tos ir 6-tos Av. Pulgio Andriūšio, Alfonso Nykos-Nyliūno, Henriko Radausko, Aleksio Raito bei eilės estų ir latvių rašytojų kūrinius skaitys amerikiečiai aktoriai, jų tarpe ir Juozas Daubėnas. Pianinu skambins Aldona Kepalaitė. Įėjimas nemokamas. New Yorko ir apylinkės lietuviai kviečiami kuo daugiau atsilankyti.

ANGELŲ KARALIENĖS parapijos jubilėjiniame koncerte spalio 22 kalba klebonas kun. J. Aleksiuša - Nuotr. P. Ažuolo

DAINŲ ŠVENTĖ PASAULINĖJE PARODOJE

Pasaulinės parodos dainų šventės dalyvių skaičius auga. Jau yra užsiregistravusių 26 chorai su 800 dainininkų. Gyvą atgarsį dainų šventės komiteto atsišaukimas rodo pas lietuviškų parapijų klebonus, kurie netik ragina savuosius choros toje šventėje dalyvauti, bet kai kurie žada apmokėti ir kelionės išlaidas. Kun. V.J. Vežis šv. Petro ir Povilo parapijos klebonas Tamaqua, Pa., ir kun. J. Neveravičius, šv. Liudviko parapijos klebonas Maizeville, Pa, užregistruodami savuosius

chorus, rašo, kad jų chorų kelionės išlaidos dainų šventėn bus apmokėtos iš parapijų išdo.

Dainų šventėje dalyvauti dar užsiregistravo chorai iš Amsterdamo, N.Y. šv. Kazimiero parapijos ved. J. Olšausko; Montrealio, Kanados, Aušros vartų parapijos choras, ved. Ambrozaičio, garsusis Al. Stephens ansambliis. Laukiama registruojantis ir daugiau chorų, kurie ras galimybės dainų šventėje dalyvauti.

Rugsėjo 18 dainų šventės komiteto posėdyje dalyvavo tautinių šokių vadovė J. Matulaitienė ir muz. V. Strolia, su kuriais buvo aptartas taut. šokių repertuaras ir kiti reikalai. Pranešama, kad ne visų taut. šokių grupių adresai buvo žinomi, todėl tautinių šokių grupės, negavusios atskirų kvietimų, prašomos taip pat registruotis ir dalyvauti dainų ir šokių festivalyje pasaulinės parodos metu New Yorke. Registruotis prašoma adresu: J. Matulaitienė, 188 Logan Str., Brooklyn 8, N.Y.

B. Pūkelevičiūtė atvyksta į New Yorką

Birutė Pūkelevičiūtė, aktorė-rašytoja, šią vasarą su lietuvišiais aktoriais filmavusi savo veikalą "Aukso žąsis", atvyksta į New Yorką ir dalyvaus Atėities rengiamame koncerte spalio 20 Commodore viešbutyje. Atvykdama savo sukamo filmo neatsiveš, nes jis dar nebaigtas; atsiveš gi auksinę savo kūrybą, kurią skaitys koncerte.

Tas jos kūryba — vaizdi ir uotaikinga, pilna poetinių polėkių, grakštumo. Tokia pakilia dvasia skleidžiasi jos romanas "Aštuoni lapai" ir pilnas nuotykių, muzikalumo dramos veikalas "Aukso žąsis". Koncertui ji pateiks visai naujos savo kūrybos.

Būdama aktorė, ji suranda ir raiškų perteikimo būdą. Tada jos sukurtas pasaulis it gyvas iškyla prieš klausytojų akis, dramatiškai įtampa auga ir didėja, kol staiga užlūžta ir pasibaigia.

Be to, ji skaitys ir poeto Putino eiles ir tuo paminės jo 70 metų sukaktį.

Birutė Pūkelevičiūtė svečiuosis bene pirmą kartą New Yorko.

Juozas Audėnas, diplomuotas ekonomistas ir investavimų fondų registruotas atstovas, mielai teikia informacijų tų fondų reikalais. Kreiptis adresu 109 Warwick Str., Brooklyn, N. Y., arba skambinti telefonu TA 7-1518 arba PL 3-6728.

Išnuomojamas 4 kambarių butas, su šiluma, pirmame aukšte, prie Jamaica Line, netoli Highland Parko. Teirautis vakarais nuo 6 val. Tel. TA 7-6617.

C. A. VOKET

VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. Newton 9-6620

A. ANDRIUSKEVIČIUS

LAIKRODININKAS
- JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai
laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

PARENGIMAI NEW YORKE

Spalių 19 — Great Necko vyčių šokiai Atsimaitymo parapijos salėje, Maspeth.

Spalių 20 — Atėities koncertas Commodore viešbučio salėje.

Lapkričio 9 — Korp. Neo-Lithuania metinė šventė Ridge-wood Lanes salėje.

Lapkričio 23 — A. L. Inž. ir Archit. S-gos rudens balius.

Lapkričio 30 — Solistų D. Stankaitytės ir St. Baro koncertas ir šokiai. Rengia ALB New Yorko apygardos valdyba ir Stud. Sąjunga.

Gruodžio 8 — P.L.K.O. S-gos valdybos rengiama Katalikių moterų akcijos studijų diena.

Numatomus parengimus pranešti S. Dzikiui, 89-17 97 Str., Woodhaven, VI 7-5113.

PRANO VYTAUTO ZUBRICKO ĮPĖDINIAMS

Šių metų rugpjūčio mėn. savo bute Brooklyne buvo rastas miręs Pranas Zubrickas, Amerikoje žinomas kaip Frank Vitold Zubriski. Kadangi artimųjų šeimos narių neturėjo, tai jo laidojimu rūpinosi miestas. Apmokėjus laidojimo išlaidas, stamboką sumą galėtų gauti įpėdiniai.

Turimomis žiniomis vieną brolis gyvena Kanadoje, o kitas brolis ir sesuo — okupuotoje Lietuvoje. Giminės arba apie juos žinantieji malonėkite atsiliepti: Consulate General of Lithuania, 41 West 82 St., New York, N. Y. 10024.

LDK Birutės karių šeimų moterų dr. J. New Yorko skyrius spalio 5 d. 7 val. vak. Lietuvių Atletų Klubu salėje (1332 Halsey St., Brooklyne), rengia šeimyninį pobūvį. Meninę programą atliks pianistė Aldona Kepalaitė.

Nauji Darbininko skaitytojai:

A.B. Mažeika, Ozone Park, N.Y. R.A. Sidlauskas, Ozone Park, N.Y., A.R. Klivečka, Woodhaven, N.Y. Č. Černiauskas, Jamaica N.Y., V.L. Moccus, Dorchester, Mass.

Sveikiname naujus skaitytojus ir kartu kviečiame papildyti skaitytojų eiles ir kitų dar neskaitančių Darbininko, kuris susipažinimui iki šių metų galo siūnčiamas už 1.00. Pirmiesiems metams tik 5.00 dol.

Rašyti: Darbininkas, 910 Wiloughby Ave., Brooklyn, N. Y., 11221.

BOSTONO ŽINIOS

Melrose simfoninis orkestras muz. J. Kačin kvi vadovaujant pradėjo darbą. Pirmas koncertas bus Burlington, Mass., spalio 26, modernioje aukštesnės mokyklos salėje. Lapkričio 22 d. 7:30 val. vak. koncertas įvyks Melrose Memorial Hall. Šio koncerto programoje yra A. Brucknerio simfonija Nr. 4 (romantiškoji), J. Kačinsko Neris ir Vilnelė (antroji dalis iš Vilniaus suitos), Mozarto o-vertiūra — Figaro vestuvės, bostoniško kompozitoriaus W. Pistono Adagio ir Allegro stygų orkestrui ir vargonams. Vargonais gros muz. Vytenis Vasyliūnas. Į koncertą atsilankys W. Piston, kuris savo kompozicijomis yra pasiekęs pasaulinio garso.

Tikybės pamokos šv. Petro parapijos vaikams, kurie lanko viešas mokyklas būna parapijose mokyklose sekmadieniais po 9 val. mišių. Aukštesnių mokyklų mokiniams tikybės pamokos būna trečiadienių vakarais 7 val.

Balfo 17-tas skyrius spalio 6 rengia savo veiklos 20 metų sukaktį Liet. Piliečių D-jos auditorijoje, 3-me aukšte. Banketą globoja V. Stelmokas, kalbės adv. Petras Visčinis, meninėje programoje dalyvaus šv. Petro parapijos choras, vadovaujamas muz. Jeronimo Kačinsko, ir tautinių šokių sambūris, vad. Onos Ivaškienės. Pradžią 5 v.v.

Laisvės Varpo radijo valandėlės koncerte spalio 13 programą išpildys solistė Genė Vasiliauskiene iš Australijos ir solistas R. Kazys Jakutis iš Kalifornijos.

Raymond Paul Lietuvių Fondui paaukojo 100 dol. Taip pat šimtinę neseniai paaukojo Šiluvos koplyčios įrengimui.

N. Valaitienė skoningai ir pigiai paruošia gėlių bukietus vestuvėms bei kitoms progoms. Dėl kainų bei kitos informacijos skambinti 914 LY 1-9244.

WILLIAM J. DRAKE

DRAGŪNAS

ADVOKATAS

84-14 Jamaica Avenue
Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Hickory 1-5220

Stephen Bredes, Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Avenue

Brooklyn 8, N. Y.

Telef. — APplegate 7-7083

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNI KOPLYČIA

423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME

Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRONAS
Licensed Manager
& Notary Public

660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS

Balsamuotojas

231 BEDFORD AVE.

Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS

- Šalinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(Prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.

Suteikiame garbingas laidojimo Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija

Tel. Virginia 7-4499

THEODORE WOLINNIN,

INC.

E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
MODERNISKA KOPLYČIA
su Air Condition

123 E. 7th St., New York 9, N. Y.
GRamercy 5-1437

KARLONAS

FUNERAL HOME

280 CHESTNUT STREET

NEW BRITAIN, CONN.

Tel. BA 9-1181

CARROL

FUNERAL HOME

Inc.

PETRAS KARALIUS, sav.

Laidotuvių direktorius
ir balsamuotojas

74 PROVIDENCE ST.

Worcester, Mass.

PL 4-6757 PL 4-1165

VAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER AVE.

PRANAS VAITKUS

Laidotuvių Direktorius
ir balsamuotojas

Cambridge, Mass.

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Nauja moderniška koplyčia šer-

menimis dykai. Aptarnauja Cam-

bridge ir Bostono kolonijas žem-

mausiomis kainomis. Kainos tos

pačios ir į kitus miestus.

Reikale saukite — Tel. TR 6-6434

Puikus patarnavimas naujo

JOSEPH C. LUBIN

FUNERAL HOME

546 East Broadway

So. Boston, Mass.

Priešais miesto teismo rūmus

Rūpestingai patarnaujame vi-

suose reikaluose, atydziai iš-

pildome kiekvieną pagedavim-

mą. Jūs galite pilnai pasiti-

kėti mūsų patarnavimu iki

visų smulkmenų laidojimo

reikaluose.

Joseph C. Lubin

Funeral Director

Telefonas: 268 - 5185

BIRUTE PŪKELEVIČIŪTĖ

JAU 22 METAI!
WFTD LIETUVOS ATSIMINIMŲ
RADIO VALANDA
ŠEŠTADIENIAIS NUO 5.00 6.00 P.P.
DIREKTORIUS JOKUBAS J.
STUKAS
1264 WHITE ST. HILLSIDE, N. J.
WAVERLY 6-3325, AREA CODE 201